DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA: DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 1. TELEFONSZÁMOK: 7-89. SZ. (SZERKESZTŐSÉG), 7-88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ. KÜLFÖLDRE: A FENTI DÍJAK KÉTSZERESE. EGYES SZÁM 16 FILLÉR, VASÁRNAP 24 FILLÉR.

16 OLDAL

VI. ÉVFOLYAM, 225. SZÁM. 1929 OKTÓBER 4. PÉNTEK.

12 FILLÉR

A világ politikai életének a gyásza

a hatalmas német külügyminiszter hirtelen halála. Mindenki tudta, mindenki várta, leginkább pedig maga Stresemann várta a mégis váratlanul fellépő halált. — Nemcsak Németország gyászol, de emberi szempontból az egész müvelt világ. Kétségkivül meghajtja a gyász lobogóját még a Gallus is, mert a szellemi és lelki nagyság minden nép és nemzet szemében egyformán magasztos.

Ki hitte volna, mikor a világ egyik legnagyobb politikusa és diplomatája még szerény kis csokoládé-gyári tisztviselő volt, hogy 1929-ben már a locarnói egyezség, a megszállott német területek kiürítése, Genf, Hága lesz a hátamegett ennek a robosztus külsejü németnek, aki szivvel-lélekkel szolgálta hazája és nemzete ügyét a meg nem értés és a megértés egyforma hangulatában a közvéleménynek. Ma nincs és nem lehetett nagyobb embere a demokrata Németországnak, Hidenburg után, Stresemannál. Akárhogy véleked-tek róla, akármit beszéltek is, de kétségkivül fejet hajtottak előtte, mint a diadalmas német szellem hősi bajnoka előtt. Eredményei pedig, mit a diplomata-pályán elért, mindig hirdetik nagyságát, zsenialitását, dicsőségét, mit a német népért szerzett a legönzetlenebb hazafi tiszta lelkiismeretével.

1923 óta vezette szakadatlanul Németország külügyét és pedig dicsőséggel, becsülettel, — pedig olyan férfiakkal kellett megküzdenie, eredményesen harcolni, mint Briand és Chamberlain. Politikai ellenfelek voltak, de lélekben barátok, amit elsősorban Stresemannak lehet köszönni. Most készült a mind jobban sürgető nyugalom napjaiba, most mikor a megszállt területekről az utolsó idegen fegyverek is kivonultak, a mit még megélhetett, mint a nemzete és elsősorban pedig a saját diadalát, de már a nyugalmat csak a sirban élvezheti. Sulyos betegen járta Európa országutját és a külpolitikai tárgyalások tanácsházait, s tudta, hogy hatalmas teste mögött a Halált rejtegeti.

Gyásza van Németországnak, — mert nemzeti nagy halott várja a megérdemelt siri pihenőt. Gyásza van a müvelt világnak, mert egy elme, ki becsülettel, hittel szolgálta hivatását hunyta le örökre a szemét. Egy percre, egy pillanatra megáll a mai élet loholó, lobogó történése és egy-egy sóhaj, elismerő részvétteljes szó száll a nagy germán ravatala felé. Stresemann halott, de eszméjének diadalmas előretörése és végleges diadala hirdetni fogja tiszta demokráciából felépült munkásságának maradandóságát. Örök és elévülhetetlen érdeme, hogy az ellenséget baráttá tette.

A kormány intézkedéseket tett a gabonaértékesitési krizis enyhitésére

Letöri a kormány az egyes vidékeken mutatkozó gabona- és hiteluzsorát. — Gazdasági kérdésekkel foglalkozott a minisztertanács.

Budapest, október 3. A kormány tagjai csütörtökön délután 5 órakor Bethlen István gróf miniszterelnök elnökletével minisztertanácsot tartottak, mely mindenekelőtt a parlament munkarendjével foglalkozott. A minisztertanács beható megvitatás tárgyává tette a gazdasági helyzetet és *főként a vidéken jelentkező gabonauzsora kérdését.* A minisztertanács kettős irányu határozatot hozott. A jelenlegi helyzeten való azonnali segités módozataira nézve akként dön tött, hogy elsősorban azokat a vidéki piacokat, *melyeken az uzsora a legkiméletlenebbül jelentkezik, a meglevő szervek utján és a gabonakereskedelem becsatolásával — a már megindult gabona-export fokozása érdekében is — vásárlásokat fog eszközöltetni a földmivelésügyi miniszter felügyelete és ellenőrzése mellett. A jövőre vonatkozólag a minisztertanácstól megbizást kapott a pénzügyminiszter a vidéki gabona közraktárak szervezetének sürgős kiépitésére. Ezeknek az intézkedéseknek nyomán a gabonaértékesitési krizis enyhülése várható.*

A minisztertanács felhatalmazást adott a pénzügyminiszternek, hogy a helyzet orvoslása érdekében lépjen összeköttetésbe az erre illetékes tényezőkkel. Ezenfelül a kormány alkalmas eszközökről kiván gondoskodni atekintetben is, hogy az egyes helyeken mutatkozó *hiteluzsora megrendszabályoztassék.*

A minisztertanács végül a kereskedelmi miniszter előadásában tárgyalta a vámtarifa revíziójának kérdését és a kereskedelmi miniszter iparfejlesztési programját. A minisztertanács este 10 órakor ért véget.

Gyász tölti be a német nép szivét, életének és élniakarásának hüséges sáfára, Stresemann külügyminiszter meghalt

Tragikus sorsa Stresemannak, hogy Németország felszabaditásának nagy müvét, melynek minden erejét szentelte, nem érhette meg.

Berlin, október 3. Stresemann dr külügyminiszter csütörtökön reggel szélütés következtében meghalt.

Berlin, október 3. Stresemann dr német birodalmi külügyminiszter haláláról a Wolff Iroda a következő részleteket jelenti:

Stresemannt az egész szerdai napon át erősen igénybevették a munkanélküliek biztositása ügyében folytatott tárgyalások. *Este 10 és fél tizenegy óra között szélütés érte Stresemannt*, azonban az orvosok abban reménykedtek, hogy a külügyminiszter életben marad, ámbár a szélütés oly erős volt, hogy *Stresemann egész jobboldala megbénult. A halál reggel 5 óra 25 perckor következett be egy másik szélütés következtében.* Az első szélütés óta Stresemann eszméletlenül feküdt. Az orvosok már hosszabb idő óta számitottak arra, hogy ez a tragikus esemény be fog következni.

Az utóbbi napok folyamán a külügyminisztert régi katarusa arra kényszeritette, hogy ágyban maradjon, azonban *szerdán délelőtt* megjelent a német néppárt fontos frakció-ülésén, amelyen a *munkanélküli biztositási kérdését tárgyalták. Stresemann az ülésen hosszabb beszédet mondott.*

A délután folyamán állandó telefonösszeköttetésben állott a német néppárt vezetőségével. Az elhunyt külügyminiszter életének *utolsó napjait hatalmas munkával töltötte.*

Stresemann nem kimélte magát.

Zondek professzor, a Wolff-Irodának hozzáintézett kérdéseire az alábbiakat mondotta Stresemann utolsó napjairól és halálának okáról:

— Stresemann vesebaja az utóbbi időben jelentékenyen javult, ellenben közérzetében már hosszabb idő óta a kimerültség erős tünetei mutatkoztak és vérnyomása is emelkedett.

Zondek professzor ezeket a jelenségeket dr *Stresemann idegőrlő és izgalmas tevékenységével magyarázza. Ő sokszor nyomatékosan figyelmébe ajánlotta a birodalmi külügyminiszternek, hogy kimélje magát.* Igy nem szivesen látta azt sem, hogy Stresemann a hágai konferenciára utazott és *még tegnap reggel is könyörgött neki, hogy minden körülmények között maradjon ágyban.*

Ez a kérés azonban, mint máskor is, hiábavaló maradt, mert legyőzte Stresemann önfeláldozó kötelességtudása és az a temperamentum, amellyel felelősségteljes müködését folytatta. Azonban *a miniszter tegnap este aránylag jól érezte magát. Ő maga is mondotta, hogy jól van.*

Féltizenegy órakor kapta aztán az első szélütést, amelynek mély öntudatlanság volt a következménye. Ez a roham olyan sulyos volt hogy további vérzésektől kellett tartani. Ezért maradt Kraus titkos tanácsos professzor és dr Zondek egész éjszaka a beteg ágya mellett.

Reggel félhat órakor ujabb sulyos roham után légzési bénulás következett be, amit azután a halál követett. Zondek professzor nézete szerint ez a fájdalmas esemény már két év óta várható volt.

Hindenburg azonnal hazatér üdüléséből.

Hindenburg elnököt, aki Schorfheideban, Berlin környékén tartózkodik, telefonon értesitették Stresemann haláláról. *Az elnök mély megdöbbenéssel vette tudomásul a gyászhirt és jelezte, hogy haladéktalanul visszatér Berlinbe.*

A gyászhir Berlinben.

Óriási megdöbbenést keltett a német fővárosban a gyászhir. — Amig a külön kiadások meg nem jelentek: sokan el sem akarták hinni a tragikus katasztrófa hirét; de amikor az ujságok üvegtábláin megjelentek az első hiradások:

Stresemann birodalmi külügyminiszter az éjszaka hirtelen meghalt.

Dr Stresemann külügyminiszter ma reggel szélütés következtében meghalt.

— akkor valóságos kétségbeesés fogta el az embereket és mint *Né-*

metország nagy szerencsétlenségéről, beszéltek Stresemann hirtelen haláláról.

Berlin uccái hirtelen megteltek. Mindenki a különkiadásokat olvasta: az emberek arcáról az igaz részvét és igaz szomoruság látszott; sokan sirva fakadtak a nyilt uccák során. A hivatalokban sehogy sem indult meg a reggeli munka: mindenki a rettenetes katasztrófa hatása alatt állott.

Stresemann életrajza.

Stresemann született Berlinben 1878 május 10-én. Tanulmányait a berlini és lipcsei egyetemeken végezte, ahol az államtudományokkal, nemzetgazdasággal, történelemmel és irodalommal foglalkozott. 1902-ben a Verband Sächsiche Industriellen szindikusa lett és később a nagyipari szövetség elnöke lett egészen 1918-ig. A forradalom után megalakitotta a Deutsches Volkspartei-t s a Kunokabinet után, 1923-ban kancellár lett s mint ilyen, hathatós részt vett a Ruhr-vidéki mozgalmak likvidálásában. A Marx-kabinetben a külügyi tárcát veszi át. — Ilyen minőségben nagyjelentőségü szerepet visz 1924 augusztusában a londoni tárgyalásokon. Vezető szerepe volt a locarnói, genfi és a legutóbbi hágai konferenciákon, ahol a Rajna-vidék kiürítését sikerült a jövő év julius végére biztositania. 1907 óta tagja a Reichstagnak, ahol pártja parlamenti frakciójának elnöke volt. — Felesége Kleefeld Käte, két fia van, 25 és 21 évesek, egyikük zenész.

Ki volt Stresemann Németországnak.

Berlin, okt. 3. **Stresemann** dr-ban Németország az ujabb idők egyik legerősebb politikai tehetségét vesztette el. Benne két jelenvonás egyesült, amely ilyen kapcsolatban és ilyen kiegyensulyozottságban ritka adománya a sorsnak, nevezetesen merész, magasröptü ideálizmus és határozott érzék a reálpolitikai lehetőségek iránt.

Streseman egyike volt az elsőknek, aki a közgazdaságból került a magas politikába. **A nép embere volt,** aki a középosztályu polgárság egészséges sorából származott, amelynél a napi szükségességek megfatása zavartalanul tiszta a hagyomány és a népiség örökölt és a nevelésből származó fogalmaihoz való meleg ragaszkodás folytán.

És ebből a kettős szintézisből származott az a képessége, amely a fiatal Stresemannt már 1907-ben 29 éves korában a birodalmi gyülésbe s röviddel azután a nemzeti liberális párt központi elnökségébe vitte. Igazi szónoki tehetség, a mellyel alaposság és mindama feladatok megmunkálásában való megbizhatóság párosult, amelyeket magára vállalt. Ehhez járult még határozott vezetői képessége. Bassermann halála után és annak saját intézkedésére a párt élére került, amelyet a háboru katasztrófája után mint német néppártot ujitott fel és a maga személye s politikai felfogása körül ujonnan csoportositott.

Stresemann nem érhette meg főmüvének teljes sikerét.

Már az első naptól kezdve maga elé tüzte azokat a célokat, a melyeket csodálatraméltó következetességgel és határozottsággal valósitott meg mindaddig, amig tragikus sorsa erre időt adott neki: a Rajnavidék felszabadulását, a jóvátételi kérdés elviselhető megoldását, Németország világhelyzetének helyreállitását az európai népek között való nemzetközi helyzetének hangsulyozásával.

Államférfiui pályájának részletei ismeretesek. — Köztudomásu, hogy miképen került Stresemann a német népnek majdnem egyhangu akaratából **az 1923 év kritikus napjaiban, mint a nagy koalició birodalmi kancellárja, a kormány élére, hogyan simitotta el a ruhrvidéki harcot, hogyan teremtette meg a Dawes-tervezetet és a locarnói szerződést,** mint a nyugati hatalmakkal fennálló konfliktusok gazdasági illetve politikai megoldását, hogyan biztositotta a szovjet unióval 1926-ban Berlinben kötött szerződéssel Németország politikai egyensulyát és ezzel hogyan háritotta el az egyoldalu kötelezettségeket, hogyan szerzett a Népszövetségben magának és Németországnak a hatalmi viszonyok terén rendkivüli tekintélyt, hogyan jutott a Kellogg-paktum párisi aláirásával és a leszerelés, a kisebbségi politika, az európai hatalmak gazdasági tömörülésének terén kifejtett tervszerü munkájával mind nagyobb vezetőszerepre korának nagy államférfiai között, hogyan harcolt a közös célokért Brianddal, Chamberlainnal, legutóbb pedig MacDonalddal és Hendersonnal.

Ha Stresemann, akinek békemüvét 1927-ben a Nobel-békedijjal, — 1928 elején pedig Heidelbergben a jogi diszdoktorátussal és más egyéb kitüntetésekkel jutalmazták, nem is érhette meg, hogy müvét siker koronázza, legutóbb Hágában, ahova sulyos betegség után erejének kiméletlen latbavetésével a német nép javára és „az általános megoldás" megvalósitásán dolgozott, **elérte a Rajnavidék teljes kiürítésének és a Saar-vidék visszaadásának teljes bizonyosságát.** Ez alkalommal, egészségi állapotát felismerve, már hangoztatta azt a szándékát, hogy a Hágában parafált egyezmények teljes elintézése után visszavonul a magánéletbe.

A birodalmi gyülés gyásza

Stresemann miniszteri székét fekete fátyollal boritották be.

Berlin, okt. 3. A birodalmi gyülés tiz órára egybehivott teljes ülését a külügyminiszter hirtelen halála miatt negyedórás késéssel nyitották meg. — **Dr Stresemann miniszteri székét fekete fátyollal boritották be s a székre virágcsokrot helyeztek.** — Stresemann képviselői helyére fehér krizantémumból helyeztek nagy csokrot. — A kormány asztalánál Müller birodalmi kancellár foglalt helyet a birodalmi kormány többi tagjával együtt. A kommunista képviselők nem jöttek el az ülésre.

Esser alelnök az alábbi szavakkal nyitotta meg a gyászülést és szavait a képviselők állva hallgatták végig:

— **Hölgyeim és uraim! Gyász tölti el a német nép szivét. Életének és élniakarásának hüséges sáfára, Stresemann Gusztáv külügyminiszter meghalt.** A német birodalmi gyülés egyik legkiválóbb tagját gyászolja benne. — Stresemann 1914-től az összeomlásig tagja volt a birodalmi gyülésnek, beválasztották az alkotmányozó német nemzetgyülésbe és attól kezdve szakadatlanul tagja maradt a birodalmi gyülésnek. Kiváló politikai képessége és rendkivüli szónoki tudása hivatottá tették arra, hogy vezető legyen.

— Amit nehéz poziciójában Németországért tett, az érdetükkel van beirva népünk és hazánk életének könyvébe. A német nép hálás lehet neki azért, hogy testi erejének elmulásáig vezette tovább Németország felszabaditásának müvét és hazánk belpolitikai ujjáépülését. A német birodalmi gyülés mély megindultsággal ad most kifejezést ennek a hálának.

Ezután **Müller** birodalmi kancellár veszi át a szót és ezeket mondja:

— Mély megdöbbenéssel áll a birodalmi kormány, valamennyi ország kormánya és a birodalmi gyülés Stresemann Gusztávnak — annak az államférfiunak ravatalánál, **aki erejét a szó legszorosabb értelemben feláldozta népének és országának. Tragikus sors, hogy müvének befejezését nem érhette meg, amelynek pedig utolsó éveit és életének utolsó erejét szentelte. Mindig az volt a célja, hogy Németország felszabaditását elérhesse.** Éppen a hágai konferencia befejezése után, amelyet a hadiadósságok rendezésének és a megszállott területek kiürítésének szentelték, kellett a könyörtelen halálnak kiragadnia őt sorainkból. — Stresemann küzdő harcos volt, a kinek jólesett a küzdelem. Életszükséglete volt ez és mint harcosnak és vitéznek nagyszámban voltak ellenségei és ellenfelei.

— A birodalmi kormánynak az a meggyőződése, hogy majd egyszer a történetiró, akit a háboruutáni idők pártharcai kevésbbé fognak befolyásolna, igazságot szolgáltat neki, mint olyan férfiunak, aki sikerrel dolgozott népéért s aki népéért és hazájáért élt és halt meg. Nemcsak a felesége, nemcsak a gyermekei, hanem a német nép legszélesebb körei gyászolják ezt a férfiut.

Fél 11 órakor az ülést félbeszakitották.

A magyar kormány részvétele Stresemann halála fölött.

Budapest, okt. 3. Walkó Lajos dr., külügyminisztr ma délelőtt fölkereste a budapesti német követet, hogy előtte Stresemann Gusztáv dr. német birodalmi külügyminiszter elhunyta alkalmából a magyar kormány részvétét kifejezze.

Bethlen István gróf miniszterelnök az alábbi részvéttáviratot intézte Müller Hermann német birodalmi kancellárhoz:

— A magyar kormány nevében arra kérem Nagyméltóságodat, fogadja legőszintébb részvétemet abban a sulyos csapásban, amely a német birodalmat, nagyérdemü külügyminiszterének halálával érte. — Gróf Bethlen István.

Walkó Lajos dr., külügyminiszter az alábbi szövegü részvéttáviratot intézte Stresemann özvegyéhez:

— Nagyméltóságod férjének, a német birodalom egyik legjelentékenyebb és legkimagaslóbb államférfiának váratlan és oly korai halála fölött mélyen megrendülve, kérem Nagyméltóságodat, fogadja legőszintébb részvétemet. Walkó Lajos dr., külügyminiszter.

Stresemann a ravatalon; a temetés

Berlin, okt. 3. A Wolff Iroda értesülése szerint a birodalmi kormány ma délután összeül, hogy a gyászünnepségekről tanácskozzék s ez alkalommal valószinüleg elhatározzák, hogy a külügyminisztert államköltségen temetik el.

A halotti maszkot Lederer professzor fogja megcsinálni.

Egyébként a Wolff Iroda arról értesül, hogy a külügyminiszter, aki még most is a halottas-szobában fekszik, békésen szenderült el. Igy arcának minden vonásáról eltünt a feszültség. Az első hüdési roham egy betegápoló nővér jelenlétében történt, aki mindig a külügyminiszter körül tartózkodott. A miniszter még egyszer orvoságot kért és azt mondotta, hogy most már jó mélyen fog aludni. A betegápolónő felszólitotta a beteget, hogy még egyszer gargarizáljon és odaadta a poharat a miniszternek, aki azonban azt hirtelen kiejtette a kezéből. Mikor a betegápolónő ránézett, észrevette, hogy a minisztert szélhüdés érte. — Ettől kezdve Stresemann bekövetkezett haláláig eszméletlen maradt.

Ha Stresemann még 5 évig élt volna.

Berlin, október 3. A német néppárt frakciójának mai ülésén dr. Zapf titkos tanácsos megindult hangon jelentette be Stresemann elhunytát. Stresemann halálával — ugymond — **csaknem pótolhatatlan veszteség** érte nemcsak a néppártot és magát a parlamentet, hanem az egész német népet.

Bülov herceg néhány nappal ezelőtt dr. Stresemannal történt közös találkozásuk alkalmával azt mondotta, hogy **bárcsak még öt évig élhetne a beteg külügyminiszter, hogy müvét befejezhesse, mert akkor biztositva lenne a német nép jövője.** Mint Rajna vidékről származó, külön kijelenthetem a frakció előtt, hogy ha egyáltalán van a világon állhatatosság, akkor Stresemann képe nem mosódhatik el a Rajna vidék és a német nép emlékezetéből soha.

PÁLFFY TIBOR
olcsó árai:
Kristály cukor — — — 1 kg. P. 1.21
Kocka cukor — — — — 1 kg. P. 1.28
Por cukor — — — — — 1 kg. P. 1.28
Süveg cukor — — — — 1 kg. P. 1.29
Vámospércsi borok — — 1 l. P. —.72
Csanak János (vadasi) Ezerjó 1 l. P. —.84
Kecskeméti Rizling — — 1 l. P. 1.08
Tokaji konyak, hétdecis 1 üv P. 4.—
Azonnal házhoz szállitjuk.
Kossuth-u. 7. Telefon 13-49

ALÁIRTÁK AZ ANGOL-OROSZ MEGEGYEZÉST.

London, október 3. Henderson és Dovgaleszky aláirták az angol-orosz megegyezést tartalmazó okiratot.

HARC AZ OROSZ—KINAI HATÁRON

Mukdeni jelentés szerint a szovjet csapatok Mandzsulinál hevesen támadták a kinai állásokat. Több kinai fedezék gazdát cserélt heves szurony roham után, háromszáz orosz és ötven kinai elesett.

A debreceni református egyházmegye közgyülése

Bizalom Baltazár püspök iránt. — F. Vargha Lajos esperes 50 éves lelkészi jubileuma.

A debreceni református egyházmegye tegnap délelőtt tartotta meg közgyülését, melyen *F. Vargha* Lajos esperes és *Kulin* Imre főgondnok elnököltek. Közének után F. Vargha Lajos esperes imádkozott, majd megtartotta megnyitó beszédét. Őszinte részvét tel emlékezett meg dr Boér Károly vallástanárról és Szöör Antal hajdusámsoni igazgató-tanitó haláláról. Akiknek családjához a közgyülés részvétiratot is intéz.

Beszédének további során megemlékezett a dicső emlékü Bethlen Gábor fejedelemről és Károli Gáspárról, „a nagy szent öregről".

Bizalom Baltazár püspöknek.

Foglalkozott az esperes a felekezetközi békének a kérdésével is.

— Különösen bánt bennünket, — mondotta többek között — hogy a Kálvin Szövetség illusztris választmánya is, ami egyetlen exponensünk ellen kél sikra és igyekszik növelni a mi ellenünk agyarkodók harsonájának zugó hangját. Jól tudhatja pedig, hogy Miskolcon a kálvinista ezreinek lelkei szólottak és védelmezték magukat a folyton tartó támadásokkal szemben. Mi kálvinista lelkészek, tanitók és presbiterek ezren és ezren teljesen egyek vagyunk és egyek maradunk a mi exponensünkkel. Áldott legyen az Isten, hogy őt nekünk adta. Jól látjuk és tudjuk, hogy mi lenne belőlünk, hová jutnánk és hova jutottunk volna már, ha ő nem volna szószólónk, sérelmeinket világgá kiáltónk. Kérjük az Istent, adjon a mi szegény protestáns egyházunknak időről időre nemes szivü, bátor lelkü, apostoli kitartásu Baltazár Dezsőket. (Zugó taps, éljenzés, a közgyülés tagjai felállnak, percekig ünneplik a püspököt.)

A közgyülés aztán határozati javaslatot fogadott el, melyben tudomásul vette az esperes jelentését. Egyhangulag visszautasitják azokat a támadásokat, melyek dr Baltazár Dezső miskolci beszédével kapcsolatban ellene elhangzottak. *A közgyülés tántorithatatlan hüségről, még inkább erősödő ragaszkodásáról biztositja a püspököt, drága életére az Isten áldását kéri.*

Ezután *Veress* Bálint terjesztette elő az esperesi jelentést, melyben F Vargha Lajos beszámol az egyházmegyei látogatások során tapasztaltakról.

A közgyülés örömmel vette tudomásul határozatában az esperesi jelentést s azt, hogy valamennyi egyházat meglátogatta, mindenütt istentiszteletet tartott, mindenütt ő maga hirdette az igét. — Kimondotta a közgyülés, hogy Isten iránti hálával irja ezt a közgyülés jegyzőkönyvébe hogy Istennek e hü szolgája ötven esztendőn át elhivatással, példás hüséggel, kötelességtudással végzett munkálkodása után is olyan erőben, egészségben végezheti kötelességét, hogy méltán ajkaira veheti a szentkönyv szavai szerint való fohászt: Hálát adok Annak, Aki engem erőssé tett.

A közgyülés zajos ünneplésben részesitette F. Vargha Lajos esperest, akinek tiszteletére a közgyülés felállott.

A tárgysorozat.

A tárgysorozat egyes pontjait vitatták meg ezután.

A közgyülés tudomásul vette Rózsa Sándor egyházmegyei pénztárnok jelentését az 1928—29. esztendei állapotokról.

Az egyházmegye bevétele: 114 ezer 221.31 pengő, — kiadása: 112 ezer 654.73 pengő, — maradvány: 1.566.58 pengő.

H. Nagy Lajos örökös igazgató-tanitó.

Dr **Hajdu** Gyula jegyző terjesztette elő H. **Nagy** Lajos hajdusámsoni igazgató-tanitó ügyét. — H. Nagy Lajost ugyanis Debrecenbe való behelyezése folytán igazgatói jellegétől megfosztották. Tekintettel azonban arra, hogy 28 év óta egyházmegyei tag, tanügyi előadó, az egyházmegyei közgyülés javasolja az egyházkerületnek — hogy **H. Nagy Lajost örökös igazgató-tanitóvá kreálják.** Ilyen kitüntetésre ugyan még nem volt példa, azonban H. Nagy Lajos érdemekben oly gazdag tanitói mult ja olyan értékes, hogy minden tekintetben rászolgált erre a megbecsülésre. H. Nagy Lajos 28 év óta az egyházmegye dékánja, 17 éve tanügyi előadó és 12 éve tanitóképviselő. Egészen bizonyos, hogy az egyházkerület magáévá teszi a debreceni egyházmegye által egyhangulag hozott javaslatot.

Dr Hajdu Gyula egyházmegyei jegyző beszámolt ezután a belhivatalnokok személyében történt változásokról.

Tanitók eksütétele.

Ezután sor került az ujjonan megválasztott tanitók eskütételére. Két tanitó és 11 tanitónő állott az elnöki emelvény elé. Névszerint a következők tettek esküt. **Torday** Zsigmond debreceni, **Tóth** Zoltán felsőjózsai tanitók, **Sághy** Mária, **Kardoss** Irén, **Csutoros** Anna, **Szabó** Ilona, **Szabó** Klára, **Fóris** Mihályné, **Harsányi** Janka debreceni, **Oláh** Lujza bárándi és **László** Mária kabai tanitónők.

F. Vargha Lajos esperes 50 éves lelkészi jubileuma.

Délben az egyházmegyei közgyülés után szük baráti körben bankett volt F. Vargha Lajos esperes tiszteletére abból az alkalomból, hogy 50 esztendős lelkészi szolgálatát betöltötte.

Dr Baltazár Dezső püspök köszöntötte fel F. Vargha Lajos esperest.

Dr Baltazár Dezső püspök üdvözlő beszéde.

— Mindig ünnepség számba megy — mondotta a püspök — ha a debreceni református egyházmegye közgyülést tart, nemcsak azért, mert ennek keretébe tartozik a debreceni református egyház is, hanem különösen azért, mert ennek az egyházmegyei közgyülésnek a mi esperesünk által tartott megnyitói mindig esemény számba mennek, a közgyülést felemelik az ünnepélyes érzések és gondolatok magaslatára. Minden egyes ilyen alkalommal a mi mélyen tisztelt esperesünk, az én kedves barátom megérdemelné, hogy dus koszorukkal övezett zászlót hajtsunk meg tisztes alakja előtt. Sokszorosan áll ez most, amikor 50-ik esztendejét tölti be annak az időnek, hogy hordja vállain a Kálvin-palástot és egyuttal mindazokat az erőket, melyek az evangélium kimeríthetetlen forrásából buzognak és amelyből őneki bőven meriteni engedett az Isten, mindazokat az erőket magyar

VILÁGVÁROSOKBAN IS A
Talpba vésett gyári árak!
FOR-EVER
THE FOR EVER SHOE
Talpba vésett gyári árak!
CIPŐ CSAK VEZET
BENYÁTSNÁL

A közgyülés elnöksége.

Az egyházmegyei közgyülés tagjainak egy része.

Rádió, csillár, varrógép, gramofon
nagy választékban
a legolcsóbb árban és a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett kapható:
Katz Andor gépáruházában
Piac ucca 83. szám,
Király ucca sarok. — Telefon 7—78 szám.

Különleges és egyszerü • BUTOROK • jótállással részletre legelőnyösebben Faiparnál Király ucca 4. szám Ugyeljünk a cimre

nemzetünk létének és állagának megerősitésére bőven kamatoztatja.

— Ezelőtt talán 73 évvel indult el a tiszamenti szép pis Panyola községből ez az életfolyás, amely az Isten által adott testi és szellemi erő kihasználásával és a magyar kálvinista papban megtestesült erkölcsi erők megtestesülésével mind szélesebb medret ásott magának. Ha az én kedves barátomnak és esperesemnek testi, lelki összetételét nézzük, Istennek nagyon szép, tökéletes munkáját találjuk. A testi erő törhetetlensége, mely ma is mint sudár jegenye áll előttünk, törhetetlen és meggyengithetetlen, a tudománynak a világos és tiszta kezelése, birása, amelynek különösen ott vagyunk fültanui, amikor a lelkészképesitő vizsgán ifjainkat tudásukról számoltatjuk, az erkölcsi erőnek, határozottságnak az a hatalmas tartaléka, mely sem hizelgésből, sem rettegésből való félelemből nem szokott hajolni, mind ez olyan tökéletes férfiui és papi jellemet tár elénk, mely előtt tisztelettel kell meghajolnunk.

— Az ószövetségi szentirás többek között egy szép gondolatot tár elénk: az ifjuknak ékessége az erő, öregeknek disze az ősz haj. Az ősz hajban jelképezve van a bölcsesség. A mi esperesünk az a férfiu, aki egyesiti magában az ifjui erőt és az öregség bölcsességét. (Lelkes éljenzés.)

F. Vargha Lajos válasza.

Dr **Baltazár** Dezső püspök értékes szavaira **F. Vargha** Lajos esperes meghatott szavakkal válaszolt.

— Az ember földi élete során évtizedeken keresztül való vándorlásában sokszor olyan dolgokat ér meg, amikről nem is álmodik. Én sohasem gondoltam volna, hogy a debreceni fényes egyházmegye esperese leszek és 50 évi lelkészi müködésre nézhetek vissza. Ha ezt most elgondolom, valóban mélységes hálát kell adnom Istennek, — mert hiszen testi és lelki erőimet ilyen mértékben megtartotta.

— A főtiszteletü püspök ur a maga szerető szivével tulzottan pazarolta rám az imént az elismerő szavakat. Jól esett, hogy épen ő vett magának sok munkája között fáradságot és szive melegével eljött ide, hogy engem felköszöntsön.

— Az én gyarló életemnek egyik éltetője az a szeretet, amellyel engem a püspök ur és az én barátaim körülvettek. Hálásan köszönöm nekik ezt a velem szemben tanusitott baráti szeretetet.

A társaság meleg ünneplésben részesitette a jubiláns esperest.

BOMBA ROBBAN A BALKÁNON A GYORSVONAT ALATT.

Belgrádból jelentik, hogy egy Belgrád felé igyekvő gyorsvonat alatt Belgrádtól mintegy 3 kilométernyire pokolgép robbant. A robbanás szerencsére nem okozott nagyobb károkat, csak a pályatestet rongálta meg. Másnap reggel, amikor a vizsgáló bizottság megérkezett, ujabb pokolgép robbant, amely két csendőrt sebesitett meg. A hatóságok bolgár komitácsik munkojára gyanakszanak.

x Legolcsóbb és legkedvesebb ajándék: fénykép, Liener műterméből!

Raffay Sándor evangélikus püspök a felekezeti békéről

Raffay Sándor dr a bányai evangélikus egyházkerület püspöke az egyházkerület pénteki közgyülése elé részletes jelentést terjeszt a helyzetről. A jelentés többek között ezeket mondja: A kölcsönös szeretetre és bizalomra nagy szükségünk van, nehéz időket élünk barátok és támogatók nélkül, magunk legyünk tehát egymás barátai és Isten után legjobb támogatói. A felekezeti viszonyok romlásának egyik legfőbb oka, hogy illetékes államhaóságok nem őrködnek kellő éberséggel, elfogulatlansággal és megfelelő szigorusággal a felekezeti békének megtartása és megtartatása felett. Pedig az állam és az egyház viszonyáról a mi tudós és kiváló kultuszminiszterünk olyan szépen nyilatkozott, hogy szó szerint kell ezt itt idéznem:

„Az egyház és az állam viszonya állandó ápolást igényel, megértést az állam részéről az egyház munkája iránt, megbecsülést a tanitók tevékenységének, az egyház részéről is megbecsülést az állam ezer éves jogai iránt.“

Ez a harmonia jelenti a békét a felekezetek között is, mert ha valamiképen meg lehet menteni a nemzetet, azt csak ugy lehet elvégezni, ha mindaz, ami ebben az országban érték, összefogjuk az ujjáépités munkájára. Bizunk abban, hogy a miniszteriumokban is megszivlelik jogos kéréseinket és az egyházak közötti ellentéteket elsimitják. A vasárnapi vásárnak az állam és erkölcs érdekében való megszüntetése, a vegyes házasságok kérdésében az ellentétek elsimitása a legsürgősebb feladatok. Ennél kedvesebb történelmi szerepet és feladatot én elgondolni sem tudnék a tehetségében kiváló, nagy elgondolásokban az uj utakon járó, akaraterős, célkitüzésében öntudatos kiváló miniszterünk számára. A történelmi feladatok megoldásával a béke biztositva lenne és nem kellene Pannonhalma és Debrecen jelszó alatt örökösen egymással vitázni, akik testvéri megértéssel ,egymás támogatásával mint nemzetfenntartó erők és tényezők a nemzet közjavának munkálkodására vannak hivatva és elkötelezve.

Miskolc hálája a debreceni egyetem iránt

A miskolci jogakadémiáról kiszorult ifjakat a debreceni egyetemre vették fel. — Vita a numerus klauzuszról Miskolc város közgyülésén.

Miskolcról jelentik: Miskolc törvényhatósági bizottságának szerda dél után megtartott folytatólagos közgyülésén, az 1930. évi költségelőirányzat részletes tárgyalása során megint szóba került a numerusz klauzusz kérdése.

Kovács József dr. tette szóvá a tanszabadság helyreállításának a fontos ügyét. Az 1930. évi költségvetés általános vitája keretében indítványt tett arra nézve, hogy Miskolc törvényhatósági bizottsága foglaljon állást a tanszabadság helyreállítása mellett és felíratilag kérje a kormányt a numerusz klauzusz törvényének eltörlésére. Indítványát a közgyülés első napján visszavonta, mivel a polgármester megkérte, hogy más alkalommal tegyen előterjesztést a közgyülésnek a numerusz klauzusz eltörlésével kapcsolatban.

Miskolc hálája a debreceni egyetem iránt.

Szerda délután azonban a részletes vita keretébe a miskolci jogakadémia támogatására előírt költség szolgált alkalmul a numerusz klauzusz ügyének a tárgyalására. Kovács József dr. ugyanis, miután megállapította, hogy kevés a kultúrális célokra előírt összeg a költségvetésben, indítványozta, hogy a debreceni Tisza István Tudomány Egyetem internátusánál megállapított négy helyet nyolc helynek a fenntartási költségét vállalja el Miskolc és abban az irányban tegye meg a polgármester a szükséges intézkedéseket. Azzal indokolta meg Kovács József dr. a maga megállapithatóan helyesléssel fogadott indítványát. — hogy a miskolci evangélikus jogakadémiáról kiszorult tanulnivágyó ifjuságot a debreceni Tisza István Tudományegyetemen minden nehézség nélkül felvették. Indítványának elfogadása mindössze háromezerkétszáz pengő többletet jeletene, amit a debreceni egyetem megérdemel Miskolc városától, amelynek számos ifja előtt azt a kaput, amelyet a korlátozott tanszabadság becsukott, felekezetre való tekintetnélkül feltárt.

Egy egyetemi tanár levele.

Hodobay Sándor dr. polgármester helyesléssel fogadta Kovács József dr. indítványát, azt elvileg magáévá is tette. Egy debreceni egyetemi tanártól kapott levél is bizonyítja, — mondotta a polgármester —, hogy a miskolci jogakadémiáról kiszorult ifjuság a debreceni egyetemen helyet kapott. Ebben talán része van annak, — hogy Miskolc volt az első város, mely a debreceni egyetemi internátus négy helyének költségeit magára vállalta. Igen sok keresztény és zsidó ifjú előtt nyilt meg a debreceni egyetem kapuja akik különben nem lehettek volna főiskolai hallgatók, mert a miskolci jogakadémiáról kimaradtak.

Valláskülönbség nélkül.

Belekapcsolódott a kérdés tárgyalásába Halmos Géza dr. is, aki már a pénzügyi bizottság ülésén kijelentette, hogy a miskolci jogakadémia első évfolyamára sok idegen illetőségü ifjút vettek fel, miközben a helybeliek kimardtak. Miskolc nagy költséggel járul hozzá a jogakadémia fenntartásához, megkövetelheti tehát a miskolci ifjak felvételét, valláskülönbség nélkül.

Az evangelikus egyház történeti jogai.

Lichtenstein László felsőházi tag tette meg ezután a jogakadémiával kapcsolatban elhangzott feszólalásokra nézve észrevételeit. Tapasztalásból állította, hogy minden intervenciót a város részéről megértéssel fogadtak a jogakadémia vezetőségénél. Érintette a felekezeti jogakadémiákkal kapcsolatban köztudomásu kultuszminiszteri álláspontot, amely sérti a magyar evangelikus egyház sokszázados történelmi jogait és amellett miskolci érdekekbe is belevág, mert a főiskola nevelő hatással van az egész városra nézve. Az első évfolyamra felvehető hallgatók számát — fejtegette — nem a tanári kar, hanem a törvény szabta meg, aminthogy a numerus klauzusz törvénye szabályozza a felekezeti számarányát is...

A jogakadémián a miskolci szempontokat mindig honorálták és ma is honorálják. Megkérte a polgármestert hogy a jövő közgyülés elé terjesszen elő kimutatást a miskolci jogakadémia első évfolyamára felvett hallgatók számarányának felekezeti megoszlásáról, ami Lichtenstein László szerint megnyugtatásul fog szolgálni.

Utólagos statisztika helyett előzetes megértést.

Gálffy Ignác szólalt fel ezután, — majd Kovács József dr. mutatott rá arra, hogy Miskolc nem foglalhatja le teljesen a jogakadémiát, mert a szomszédos községek és vármegyék ifjúsága is helyet kér a főiskola falai között. Nem is ez itt a probléma — mondotta. — A sérelem maga a numerusz klauzusz törvénye, amely még mindig létezik. Már pedig, amig ilyen törvény van, az differenciát termel az emberek között, szelektálja a társadalmat és lelkileg éket ver az osztályok s felekezetek között. De különben is ma már keresztény és zsidóvallásu ifjút egyaránt sért a numerusz klauzusz. Ha nem kell a jogakadémia a miniszter szüntesse be, de amig létezését megengedi, nyitassa ki annak kapuit mindenki előtt, bármely osztályhoz vagy felekezethez tartozzák is.

Elismeréssel szóllott Kovács József dr. a tiszai evangelikus egyházkerületről, Geduly püspökről, Hodobay polgármesterről, mint akinek távirati sürgetésére és megmozdulására a kultuszminiszter most ötven százalékkal felemelte a jogakadémia első évfolyamára felvehető hallgatók létszámát. Felszólalását azzal fejezte be, hogy ne utólagos statisztikai adatokkal, hanem előzetes megértéssel szüntessék meg a szülők, az ifjúság és az egész társadalom elkeseredését.

Hodobay Sándor dr polgármester arra kérte *Kovács* Józsefet, hogy indítványát a debreceni egyetem internátusi helyeinek a felemelésével kapcsolatban vonja vissza, mivel 1930-ban nincs rá fedezet, bár a város azt elvileg már most a magáévá teszi. Majd kijelentette, hogy a jogakadémia és a város között teljes a harmónia és a törvényes lehetőségeken belül az akadémia vezetősége minden kivánságot teljesit. A miniszter által megállapitott létszám folytán azonban törvényszéki tanácselnök, táblabiró fia is kimaradt a jogakadémiáról, amelynek hallgatóiról felekezeti megoszlás tekintetében a jövő közgyülés elé kimutatást terjeszt.

HOOVER RÁDIÓ UTJÁN ÜDVÖZÖLTE A BERENGARIA FEDÉLZETÉN UTAZÓ MACDONALDOT.

Londonból jelentik, hogy *Hoover* elnök meleghangu üdvözlő táviratot küldött rádión a Berangaria fedélzetén *utazó* Ramsay *MacDonaldnak*. Stimpson külügyi államtitkár is meleghangu szikratávíratban biztositotta MacDonaldot arról, hogy Amerikában meleg fogadtatás várja.

Izgalmas események a párisi szovjet követség palotájában

Mikor cseka-megbizott érkezik a palotába és a kegyvesztett tanácsos a falon keresz tül menekül.

Páris, okt. 3. A Matin közlése szerint a párisi szovjet nagykövetség palotájában kinos incidens zajlott le. Bessedovski, a követség első tanácsosa, politikai nézetei következtében ellentétbe jutott Moszkvával. Tegnap egy cseka-megbizott érkezett a nagykövetségre, aki felszólította a tanácsost, hogy utazzék haladéktalanul Moszkvába és ott adjon számot magaviseletéről.

Amikor a tanácsos ezt megtagadta és feleségével, valamint gyermekével együtt el akarta hagyni a palotát, a cseka-megbizott utasitására a portások nem engedték ki, sőt lelövéssel fenyegették. Bessedovski a kertfalon keresztülmászva menekült el titokban a követségről és egyenesen a rendőrségre sietett.

A rendőrség közbelépésére azután a tanácsos feleségét és gyermekét is kiengedték. A tanácsos családjával együtt egy szállodába költözött. Itt fogadta a Matin tudósitóját, akinek elmondta, hogy **azért lett kegyvesztett, mert ellenezte a parasztok kizsákmányolását** és demokratikus választási rendszert sürgetett.

Páris, október 3. A szovjet nagykövetségen tegnap lezajlott incidens sel kapcsolatban az egyik lap tudósitója meginterjuvolta Bessedovszky ügyvivőt, aki jelenleg egy kis szálloda egyik szobájában huzódik meg feleségével és fiával együtt. Az ügyvivő kijelentette, hogy valamikor az ukrán szociálista párthoz tartozott, amely később a kommunistákkal összeolvadt.

— **Az igazat megvallva** — folytatta az ügyvivő — **mindig ellentétes nézetem volt a szovjet kormánnyal, sőt 1921-ben ellenzékbe mentem át ; éppen ezért küldtek ki külföldre.** Jelenleg a Londonban tartózkodó nagykövetet helyettesitem. Az a tény, hogy magam kértem tegnap az exterritoriális jog felfüggesztését, olyan helyzetet teremtett, amely eddig példátlanul áll. — Jelenleg ugyanis én töltöm be a nagyköveti tisztet és az nem a követségi palotában van, hanem itt, a szállodai szobában.

Arra a kérdésre, hogy ki volt az a moszkvai kiküldött, akivel a tegnapi összetüzés történt; kijelentette az ügyvivő, hogy **a központi bizottság egyik tagja és a cseka kiküldöttje.** A kiküldött váratlanul érkezett meg. Nyomban maga köré gyüjtötte a nagykövetség személyzetét s közölte velük, hogy ő az egyetlen főnök, akitől utasitásokat fogadhatnak el.

A szabolcsi bankok a hitelkeretek fenntartását kérik a leszámitoló intézetektől, mert az adósok nem képesek törleszteni

Fizetési zavarokkal küzd a gazda mert a terményét nem tudja értékesiteni.

Nyiregyháza, okt. 2. A vidéki pénzintézetek körében több hónapos már az a kivánság, hogy sérelmeiket és panaszaikat előadandó értekezletre gyüljenek összes az illetékes helyektől sürgős orvoslást kérjenek bajaikra. Végre most teljesedésbe ment ez a kivánság, amely máskülönben a pénzpiacnak napról-napra való hanyatlásával áll összefüggésben.

A Nyiregyházi Takarékpénztár Egyesület honorálta a vidéki bankok hozzáintézett kérését és a Nemzeti Bank nyiregyházi fiókja kerületébe tartozó pénzintézeteket szerdára értekezletre hivta össze.

Az értekezleten Ébner Béla a Nyiregyházi Takarékpénztár Egyesület ügyvezető igazgatója elnökölt. Összesen 20 vidéki pénzintézet képviselője volt jelen, akik több hozzászólás után egyhanguan elfogadták Nánássy Andor dr országgyülési képviselő, a Szabolcsmegyei Takarékpénztár vezérigazgatója által kimeritő szóbeli indokolással előadott határozati javaslatot.

E szerint a javaslat szerint a Magyar Nemzeti Bankhoz nyiregyházi fiókja utján, továbbá a Pénzintézeti Központhoz és a Takarékpénztárak és Bankok Egyesületéhez azt a kérést intézik, hogy tekintettel a bankkerületben a mezőgazdaságot ért sulyos téli fagykárra és az emiatt kiszántott földekbe pótlásképen vetett tavaszi terménynek értékesitésének csaknem lehetetlen voltára, érvényesitsék nagy befolyásukat olyan irányban, hogy ugy a fővárosi, mint a vidéki leszámitoló intézetek által a bankkerületbe tartozó pénzintézetek részére korábban nyujtott hiteleket a mostani nehéz időkben is tartsák fenn, hogy a vidéki bankok ne legyenek kénytelenek a gyakori hitelmegvonások folytán feleiktől tartozásaik visszafizetését, vagy azokra való nagyobb tőketörlesztést követelni, mert ezek ezt teljesiteni nem képesek. Ezt a kérelmet az is indokolja, hogy a szabolcsi iparra és kereskedelemre is végzetes kihatással bir.

400 MÉTERNYIRE LAKIK A TRIANONI HATÁRTÓL: OLÁH TOLVAJOK ELLOPTÁK A TEHENÉT

Korán János penészleki erdőőrnek négyszáz méternyire van a háza a román határtól. Ez magában véve sem bizalomgerjesztő helyzet. A napokban azután meg is adta az árát Korán a trianoni határnak. Késő éjnek idején ismeretlen tettesek elkötötték istállójából verestarka fejős tehenét s átvitték a határon. A tehén ragadós száj- és körömfájásban szenvedett. A tettes kézkerítése érdekében a magyar határőrség érintkezésbe lépett a román granicsárokkal.

A KIONTOTT VÉR IGAZSÁGOT KÖVETEL

— mondotta Szüllő Géza képviselő egy felvidéki község hősi emlékművének leleplezési ünnepélyén.

Prágából jelentik : Deáki községben — mint a Prágai Magyar Hirlap irja — vasárnap leplezték le a község katholikus hősi halottainak emlékművét. Az ünnepi beszédet Szüllő Géza tartotta, aki a többek között a következőket mondotta : Semmiféle áldozat a világon nem hiábavaló. A kiontott vér igazságot követel és mindig hirdetni fogja a magyar faj áldozatkész szeretetét és ragaszkodását az ősi föld iránt. Az igazságtalanságokba belenyugodni soha nem lehet és hisszük, hogy idővel az igazságtalansággal elmulik. Szüllő Géza nagy tetszéssel fogadott beszéde után még Turcsányi, Alapi és Fodor képviselők szólaltak fel

A keleti konferencia fel akarja emelni Magyarország jóvátételi kötelezettségeit

London, október 3. A Times párisi levelezője foglalkozik a keleti jóvátételekkel és megállapitja, hogy *Magyarország ebben a tekintetben sajátságos helyzetben van.* Ugylátszik, a bizottság ezzel szemben arra az álláspontra helyezkedik, hogy *a jóvátételi kötelezettségeket fel kell emelni*, mert különben a keleti jóvátételek kérdését nem lehet megoldani.

A levelező ezután részletesen ismerteti a magyar álláspontot és kiemeli, hogy az *államháztartás egyensulyban tartása és az összes fizetési kötelezettségek teljesitése sulyos feladat és Magyarországnak gazdasági erejét elsősorban saját közgazdaságának fejlesztésére kell forditani.*

Végül kiemeli a levelező, hogy az átruházott köztulajdon felbecsülése nehéz feladatnak látszik és hogy Magyarország a háboru előtti adósságok felosztása tekintetében is hátrányos helyzetben van.

Nagy botrány az angol munkáspárt konferenciáján

Az elnököt piszkos kutyának nevezték. — Két gyászruhás nő a karzathoz láncolta magát, hogy ne tudják kivezetni és állandóan kiáltozott.

London, okt. 3. Snowden kincstári kancellár a munkáspárt brinthoni konferenciáján tartott beszédében az angol bank kamatláb emelését komoly hatásu, de elkerülhetetlen lépésnek minősitette. Az arany fedezet megvédésének — mondotta — nem volt más módja.

Ezután Kirkwood képviselő, a független munkáspárt tagja jelentkezett szólásra — és az elnök nem adta meg a szólás jogát. Nagyon heves szóharc keletkezett és a vitába beleavatkozott Maxton a független munkáspárt elnöke. Az egyik kiküldött az elnököt piszkos „kutyának" nevezte. Az általános zürzavarban a rendet csak nagynehezen sikerült helyreállitani. — **Két gyászruhás nő, akik előzőleg a karzat rácsához láncolták magukat, egy negyedóráig tartó botrányt rendeztek, röpiratokat dobáltak és állandóan ezt kiabálták: — Le a szocialista fascista kormánnyal.**

Végül is teremszolgák zsebkendőkkel betömték a két nő száját, megoldozták a kötelékeket, majd kivezették őket a teremből.

Venizelosz görög miniszterelnök Budapesten

Budapest, október 3. Venizelosz görög miniszterelnök feleségével pénteken reggel 9 órakor érkezik meg a keleti pályaudvaron a fővárosba. A fogadtatásra a pályaudvaron lesznek Walkó külügyminiszter, Bárcziházi államtitkár, a budapesti görög követ és Hertelendi Endre szövetségi titkár, akit állandó kisérőül osztottak be a miniszterelnök mellé budapesti tartózkodására.

Venizelosz miniszterelnök pénteken délelőtt 11 órakor Bethlen István gróf miniszterelnöknél, 12 órakor Walkó külügyminiszternél tes zlátogatást. Pénteken délután Bethlen miniszterelnök viszonozza Venizelosz miniszterelnök miniszterelnök látogatását a Ritz-szállóban. 17 órakor a görög követségen tea van és fogadás, 20 óra 30 perckor Bethlen István miniszterelnök ad dinét a görög miniszterelnök tiszteletére.

Szombaton Venizelosz megnézi a mezőgazdasági muzeumot, majd sétakocsizást tesz a városban. 1 óra 30 perckor *a kormányzó és felesége által adott dejanueren vesz részt.* Este a görög követségen lesz diné, mely után 23 óra 35 perckor elutazik Venizelosz a fővárosból.

Vasárnap lesz a DEAC gólya-versenye.

A DEAC gólya versenye vasárnap délután a MASz. kerület propaganda versenyének keretében folyik le.

Október hó tizenharmadikán a DEAC országos atletikai versenyt rendez, amelyen több neves fővárosi atléta startját biztositotta a DEAC. — Résztvesznek a testnevelési főiskola hölgy atlétái is.

Eltörlik az SHS elnevezést és Jugoszláviát kilenc bánságra osztják fel

Belgrád, okt. 3. A miniszterta-nács elfogadta a miniszterelnök és a belügyminiszter által az ország uj elnevezéséről és közigazgatási beosztásáról előterjesztett javaslatot. Eszerint az állam eddigi elnevezése, SHS. királyság megszünik és **az uj elnevezése „Jugoszlávia" lesz. — Az országot 9 bánságra osztják és mindegyik kerület élén egy bán lesz.** A 9 bánság között van Dráva, a bán székhelye Laibach, Száva, a székhely Zágráb, Drina, székhely Sarajevó, Duna, székhely Ujvidék. Ezzel eleget tesznek a horvátok ama óhajának, hogy a báni méltóságot állitsák vissza. **A bánok rangban közvetlenül a miniszterek után állanak.** A bánok jogköre meglehetősen szé leskörü lesz, alájuk tartozó ügyekben teljesen függetlenül és a miniszterhez hasonló felelősséggel jár nak el.

Január elsejétől névtáblával kell ellátni minden kocsit

A január elsején életbelépő új közlekedési rendeletnek a kocsikra vonatkozó része egész sereg új és minden állat és fogattulajdonos gazdát közelről érdeklő intézkedéseket tartalmaz. Az új rendelet intézkedései január elsejét-l kezdve az egész országban életbelépnek és ahhoz mindenkinek tartania kell magát.

Minden kocsitulajdonos köteles lesz kocsiját megfelelő jelzőtáblával ellátni, amelyen a tulajdonos nevét (cégét), lakóhelyét és a vármegye nevét jó olvashatóan kell feltüntetni.

A jelzőtáblát teher- és kézikocsin a kocsi jobboldalán kívül, míg a kizárólag személyszállitásra használt kocsin a kocsi belsejében akként kell elhelyezni, hogy az jól látható legyen.

Az új rendelet szabályozza a befogható állatok számát is.

Kétkerekű teherkocsi elé legfeljebb 5 lovat, vagy más vonóállatot, kétkerekü személykocsi elé legfeljebb 3 lovat, négykerekü teherkocsi elé legfeljebb 8 lovat, vagy 6 ökröt, négykerekü személykocsi elé legfeljebb 6 lovat lehet fogni, úgy azonban, hogy **egy sorban csak három állat lehet.**

Ha a vonóállatok száma ötnél több, akkor az állatokat legalább két vezetőnek kell vezetnie.

A vonóállatoknak megállapitott száma nem vonatkozik olyan útszakaszokra, amelyeken hosszú és meredek lejtők vannak, továbbá mezőgazdasági gépek vontatására és nagyobb havazás esetére.

Rúgós, továbbá ragályos betegségben szenvedő, elcsigázott állatot járműbe fogni tolós. Harapós lovat szájkosárral kell ellátni.

A kocsikhoz hátul kettőnél több állatot, vagy a vonóállatok mellé két állatnál többet kötni tilos.

Nagyobb forgalmú város belső területére a vontatóállatokkal együtt növendékállatot (csikót stb.) szabadon bevinni tilos.

Mindezek a rendelkezések — ismételjük — január elsejétől lesznek érvényben.

Ahol nem járt ember lába

Egész földgömbünket annyira ismerjük már, hogy az amerikai földrajzi társaság adatai szerint csak két ismeretlen terület van a föld térképén.

Dél-Arábiában az Iruba El Kali nevü sivatagra nem tette még ember lábát. Hogy ez a nagy üres terület mit rejt magában, azt senki sem tudja.

Néhány évvel ezel-tt egy fehér ember vissza tudott vergődni ebből a sivatagból, hogy elmondhassa különös történetét. Cheesman angol őrnagy ez a fehér ember, aki, miután behatolt egy vizenyős földterületre, elérkezett a Jafurah sivatagba, ahol nagyon érdekes felfedezést tett. Egy olyan forrásban, amelynek a vize a forráspontokon volt, élőhalakra talált. Élőhalak a forró vízben . . . ez nagyon is meseszerüen hangzanék, ha ezt az állitást nem a komoly Amerikai Földrajzi Társaság évkönyvében olvasnánk.

Az a kicsi, amelyet Cheesman őrnagy munkája után tudunk az Iruba El Kaliról, csak azt mutatja, hogy mennyire érdemes ezen a területen tovább kutatni.

A másik ismeretlen földterület Dél-Amerika szivében fekszik. Argentina, Bolivia és Peru legtávolabbi határainál, egy nagy földterület, amelyet Grand Chaco-nak hivnak.

Grand Chaco nagyon titokzatos ország, földjén nincsenek kövek és vizenyős talajáról arra következtetnek a tudósok, hogy a történelem kezdetén a földterület beltenger volt.

A mondák szerint Grand Chaco belsejében egy vérengző vad törzs él, amely az inkák leszármazottja. Nem sok fehér ember akad, aki ilyen biztatások után behatolna ilyen vérszomjas emberek közé. Mert az a hiedelem alakult ki, hogy Grand Chaco bennlakói áldozatuk koponyájából isszák meg az áldozat vérét, akinek hirtelen felvágják a mellét és kitépik belsejéből az élő szivet.

A híres kutató, Jules Crevaux elvesztette az életét Chacoban és azóta csak két kisérlet történt ennek a területnek a felkutatására. Az egyik kisérletet Thouar és társai tették, akik egészen a Pilconayo folyóig hatoltak. Emberrel nem találkoztak, de a mocsaras és mérges kipárolgású talajon majdnem életüket vesztették. Akaratterejüket nem a kutatásra összpontositották, hanem az életük megmentésére.

A bennszülötteket, akikr-l a fentemlített borzalmasságokat beszélték, Grubb jóindulatú, tanulékony népfajnak találta. Ők ugyanazt mesélték el a bensőbb részek népeiről, amit Grubb ő róluk hallott.

x **Vidéki útakra** a Fortuna bérautó vállalatnál rendelhet autót. Csapó u. 10. szám. Telefon 320.

Meghalt az amerikai koncert-evő, mert a cementet a gyomra már képtelen volt megemészteni

Newyork, szeptember hó. Amerikai lapok hosszú cikkeket irnak a filadelfiai „koncertevő" haláláról. Naiv európai értelemmel azt gondolná az ember, hogy valami szenvedélyes zenebarátról van szó, aki talán olyan jó étvágyú, hogy a koncertek alatt is eszik. Vagy aki egyik koncertet a másik után falja. De Amerikában nem ilyesmit értenek a „koncertevő" elnevezés alatt és teljes joggal, mert koncert annyit tesz, hogy verseny, „koncertevő" tehát a szó szoros értelmében sem jelent egyebet, mint: versenyevő. Ilyen versenyevő volt John Hoston, Arkanzaszból szrámazó néger, a filadelfiai nagy cirkusz csodája, akit Filadelfia közönsége a világ legnagyobbbelű emberének nevezett el.

Hogy Hoston étvágyáról fogalmunk legyen, íme, kis fölsorolás arról, hogy a cirkusz közönsége előtt fogyasztott vacsoráján mi mindent tudott lenyelni. Mikor az - száma kezdődött,

a cirkuszi szolgák nagy kosarakban szállitották be az ennivalókat és vedrekben az italt.

Hoston leült egy asztal mellé és el kezdett enni. Bevezetésképpen, étvágycsinálónak megevett egy tucat citromot hámozatlanul, amire szerinte egy jó étvágyú embernek az emésztéshez föltétlenül szüksége van. A citromokat tizenöt-húsz pohár vermuth-tal öblögette le. Ezt követte

tíz jó nagy beafstek és nyolc font sült krumpli.

A húsételhez Hoston, aki alkoholt csak az előételekhez ivott, tiz liter ásványvizet öntött le a torkán. És

mindezt négy font különböző tésztából és cukrokból álló desserttel tetézte.

Mikor igy bevégezte az ebédjét, a zenekar a Carmen közismert torreador-indulójába kezdett és Hoston, mintha alig evett volna valamit, a legnagyobb könnyüséggel többször körülszaladta a cirkusz köröndjét.

Ez a produkció teljesen kielégítette a közönséget, amely zajos tapsokkal adott tetszésének kifejezést és a cirkusz igazgatóját is, aki egyáltalán nem kívánta Hostontól, hogy akár csak egy grammal is emelje vacsorájának mennyiségét. De Hostonban az ambició dolgozott, többet akart. Abban a tévedésben élt, hogy a gyomra mindent elbir és még fokozni tudja bámulatra méltó mutatványát. Legutóbb tehát

megevett két tucat tojást héjastól és erre valami meszes levet öntött magába, amely öt kávéskanál cementből és két pohár vizből állott.

Ezt az eledelt azonban már a Hoston gyomra sem tűrte el. A versenyevő óriási görcsöket kapott s mikor a torreádőr-induló hangjaira körbe akart futni a cirkusz porondján,

összeesett és rettenetes fájdalmak között vitték ki a cirkusz porondjáról.

Az orvosok megpróbáltak erős hajtószereket adni neki. Minthogy azonban a ricinusolaj alkalmas ugyan arra, hogy a bécsiszeletet föloldja, de a cement feloldására képtelen: szegény Hoston belehalt túlzott ambiciójába. A világ azóta talán legkiválóbb „koncert-evő"-jével szegényebb.

PÁRIS MÉLY MEGDÖBBENÉSSEL FOGADTA STRESEMANN HALÁLÁNAK HIRÉT.

Páris, okt. 3. Stresemann váratlan halálának hirét mély megdöbbenéssel fogadta a francia politikai világ és a nagy közönség.

Mihelyt Briand miniszterelnök értesült a halálhirről, nyomban megbizta a berlini francia ügyvivőt, hogy tolmácsolja a francia kormány őszinte részvétét a német kormánynál. A miniszterelnök a délelőtti órákban személyesen járt a német nagykövetségen, ahol a szabadságon levő nagykövet távollétében Rieth ügyvivőnek nyilvánitotta részvétét. A miniszterelnök Stresemann özvegyéhez rendkivül meleg hangu részvéttáviratot intézett. Heriot, volt miniszterelnök, szintén táviratban sietett kifejezni részvétét a német birodalmi külügyminiszteriumnak.

STRESEMANNT A NÉMET KORMÁNY TEMETTETI EL.

Berlinből jelentik a késő éjszakai órákban, hogy Stresemannt a német kormány gyászülésen parentálta el. A kancellár kifejezte azt a sulyos veszteséget, amely a német népet és a német politikai életet Stresemann halálával érte. Azután a külügyi államtitkár a külügyminiszterium hivatalnoki karának gyászát ecsetelte. A gyászülés megállapitotta, hogy **Stresemannt állami költségen temetik el.** A temetés vasárnap délelőtt lesz. A részleteket addig közlik a nyilvánossággal.

MAC-DONALD STRESEMANNRÓL.

Newyorkból jelentik, hogy Mac-Donald, angol miniszterelnök az Associated Press-nek szikratávirón ugy nyilatkozott, hogy mélységesen elszomoritja Stresemann halála, a kiben nemcsak nagy államférfiut ismert meg együttmüködésük alatt, hanem melegszivü barátot is. Ő bizonyos abban, hogy az a mü, amelyet Stresemann a világbéke és a kultura előhaladása érdekében épitett, örökr hirdetni fogja a nagy német külügyminiszter nevét. Az angol kormány nevében mély részvétét fejezte ki ugy a családnak, mint a német birodalmi kormánynak és a német népnek.

AZ ANGOL KIRÁLY RÉSZVÉTE.

London, okt. 3. A király magántitkára a Bukingham palotából a német nagykövetséghez a következő levelet intézte:

A király megbizott azzal, hogy fejezzem ki excellenciádnak mély részvétét Stresemann dr. halálával előállott nagy veszteségről. **Őfelsége felfogása szerint ez a veszteség nemcsak Németországot, hanem az egész Európát sujtja. A király a gyászhirt őszinte sajnálattal fogadta és meggyőződése, hogy ebben a fájdalomban az egész angol nép osztozik.**

A ZEPPELIN BALKÁNI UTRA KÉSZÜL ÉS BUDAPESTET IS FELKERESI

Friedrichshafen, október 3. — **A „Graf Zeppelin" léghajó október 13-án és 14-én balkáni utra készül. Ez utja során Budapestet is felkeresi.**

— **Elgázolta a kerékpár.** Tegnap délután *László* Mária 16 éves háztartási alkalmazottat, aki a Rákóczi ucca 8. szám alatt lakik, a Csapó uccán — az Ipariskola előtt — egy kerékpár elgázolta. A jobbkarján szenvedett sérüléseket a mentők kötözték be.

SVÁJCI MOZAIK

Zürich után egy idősebb ur szállt be hatodiknak a kupéba. Tirolinak látszott, jéger nadrágot viselt, meg visszahajtott vadászharisnyát. A hátán hatalmas hátizsák terpeszkedett, kezében pedig vashegyü botot szorongatott. A vak is láthatta mindenből, hogy a tiroli bácsi hegymászásra megy a Pilatusra, vagy a Riggire.

Zug-ig nem történt semmi. Tirolink meghuzódott az ablak mellett és csöndesen nézegetett kifelé. Mikor azután Luzern felől kezdtek feltünedezni a hegyóriások, az öreg kikeresett a hátizsákjából egy gukkert és azon kezdte szemlélni a havasokat.

Belátom, hogy eddig még mindig semmi különös sem volt a dologban. Mégis, ahogy emberünk gukkerezett, abban volt valami eredeti. Pár percig a szeme előtt tartotta, azután letette a látcsövet és utitársaira nézett. Valami diadalmas, lenéző tekintettel. Mint aki azt mondja: „Látjátok, hogy én milyen nagyszerüen fel vagyok szerelve? Még gukkerem is van!"

Egy darabig hagytam élni az öreg tirolit, azután szép csendben kivettem táskámból a látcsövemet (amit ugyan svájci városhoz képest. Luzernben például nem lehet egy rendes étteremben 6—8 frankon alul megebédelni, míg itt 4 frankért (4.40 pengő) már jó ebédet kapni.

Az Aere folyó körülveszi Bernt, amely igy szigeten fekszik, ötven méter magasságban a folyó felett. A folyót két hatalmas vashid szeli át, amelyekről feledhetetlen szép kilátás nyilik a városra és a havas csucsu Alpokra.

A derék berniek azonban legszivesebben nem a kilátásban, hanem a medvékben gyönyörködnek. A *„medvegödör"* Bern specialitása. A város végén van egy hatalmas kerek üreg, amelyet több méter magas kőfal vesz körül. A gödörben pedig öt jól megtermett medve szórakozik.

A gödröt övező kőfal allandóan tömve van közönséggel. Különösen a gyermekeknek okoz a látvány nagy gaudimot, répát, zöldséget, kenyeret dobálnak a mackóknak, amelyek mindent megtesznek ezért: szolgálnak, körbeforognak, két lábon járnak, akárcsak a kutyák. Éppen hogy pacsit nem adnak.

A vendéglőknek fentebb említett drágasága folytán, bizonyos keserü tapasztalatok után rájöttem, hogy legérdemesebb az u. n. *alkoholmentes éttermekbe* járni. Itt ugyan alkoholt nem adnak, azonban 5—6 frankért igen jó ebédet szolgálnak fel.

Bernben is egy ilyen étteremben ebédeltem. Az ebéd végefelé mellém telepedett a gazda és beszélgetni kezdtünk. Mikor megtudta, hogy magyar vagyok, csodálkozva jegyezte meg, hogy az éttermében magyar eddig még nem fordult meg. (Azt elhiszem!)

A továbbiak folyamán a derék férfiu dicsérni kezdte az éttermét, szidta az alkoholfogyasztókat és nem győzött engem magasztalni, hogy én már ilyen fiatalon felismertem az alkohol rettenetes veszélyét és beléptem az absztinensek sorába. Én mindehez csöndesen bólogattam, szerényen elkönyveltem a dicséreteket, majd fizettem és távoztam.

Minthogy azonban meleg volt és nagy szomjuság gyötört, kaptam magam és betelepedtem az alkoholmentes étteremmel szemben fekvő sörcsarnok terraszára. Itt magam elé állíttattam egy korsó sört és mosolyogva néztem az étterem gazdájára, aki ajtajában állva égnek álló hajjal, hülledezve nézte az absztinentizmussal szemben elkövetett hitvány árulásomat.

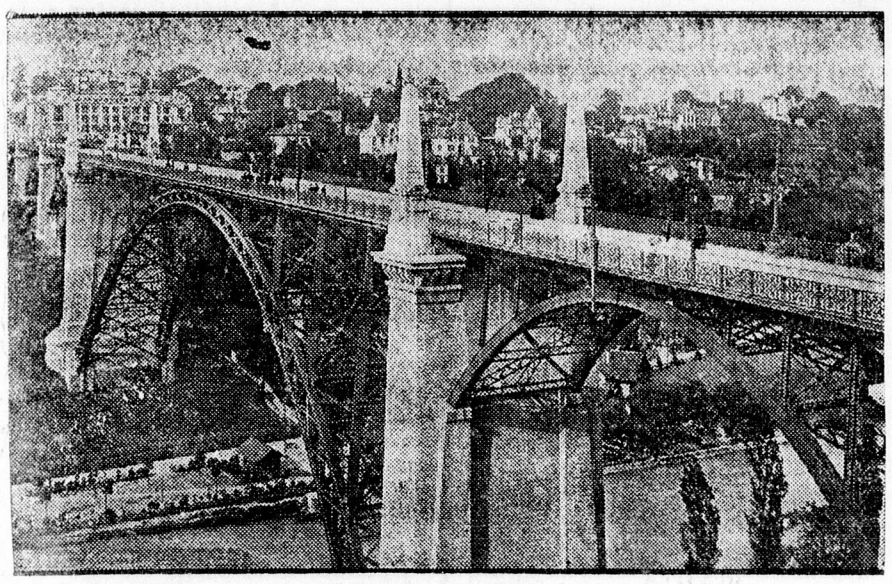
*

Valahányszor hosszabb utazást tesz az ember, egészen bizonyos, hogy akadnak majd olyan globetrotterek, akikkel többé-kevésbé minden városban össze fog találkozni. Nekem is volt egy érdekes ilyen esetem.

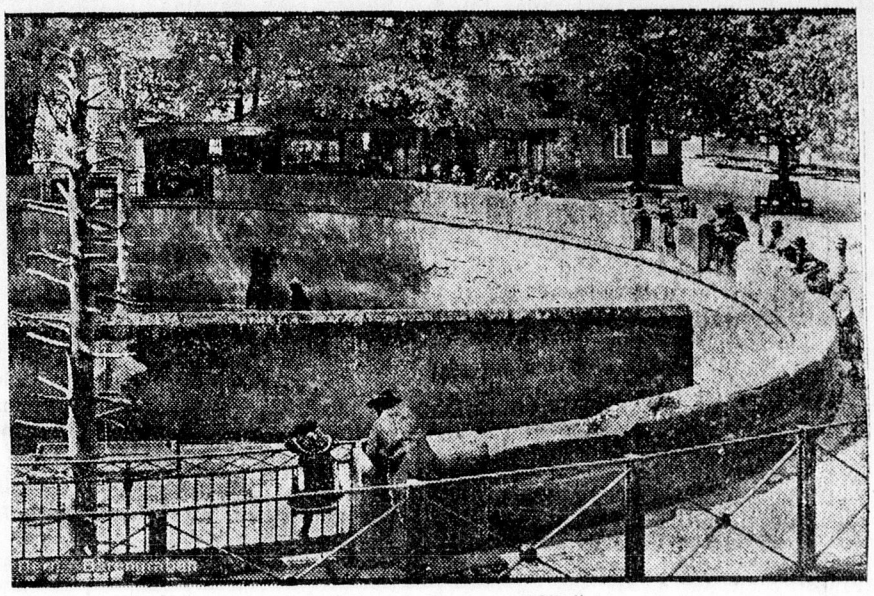
Már a bécsi pályaudvaron feltünt egy fiatal pár. A kedves arcu asszonyka pityeregve bucsuzkodott hozzátartozóitól, míg férje csöndesen cigarettázva mosolygott a család nagy elkeseredésén.

Másnap reggel az étkezőkocsiban kerültünk egymás mellé és még ugyanaznap este a zürichi korzón találkoztunk össze. Most már nekik is feltünt az eset; a férfi diszkréten rám mutatva mondott valamit feleségének.

Nem nagyon hiszek a véletlenekben, éppen azért meg voltam győződve, hogy többet az életben nem találkozunk össze. Luzernben csakugyan elkerültük egymást. Következő napon Witzreuben a Riggire vivő hegyivasutban ülök; a vonat már indulásra készen, mikor az utolsó percben nagy lihegve megérkezik még két utas. A bécsi nászutaspár volt. Ennek a napnap a programmja megint egybeesett.

A berni nagyhid.

A berni „medve-gödör".

szinházi célokra hoztam magammal) és kezdtem én is feszült érdeklődéssel figyelni a tájékot.

A második számu gukker megjelenése végzetes hatást gyakorolt az öreg urra. Egy darabig egészen megdermedve nézett farkasszemet velem, illetve a látcsövemmel, azután egy szempillantás alatt összekapkodta a cókmókját és indult kifelé. Volt az arcán valami komikusan sértődött mosoly, (igaza volt!), ugy hogy én elnevettem magam. Előkaptam a kodakomat, hogy megörökítsem az öreget, de az ekkorra már kint volt. Ezuton kívánok neki kellemes hegymászást.

*

Vasárnap délután Bernben. A gyönyörü város ragyogó őszi verőfényben uszik, mindenki az uccán van. Sok-sok tornyával, a körülfekvő hegyeket elborító villanegyedeivel valahogyan Firenzére emlékeztet ez a város, de hogy melyik szebb, bajos volna eldönteni.

Egy város, ahol nem kell félni az esőtől! Több kilométeres uccákon végig öreg árkádok alatt halad a járókelő. Ilyen árkádos a hosszu Marktstrasse két oldala is, kirakatai egyenesen látványosságszámba mennek. De nemcsak az üzlethelyiségeknek vannak kirakatai; a járda másik oldalán, az árkádok oszlopai között csillogó üvegvitrinek sorakoznak, telve finomabbnál finomabb árukkal.

Az árak bizony elég magasak. Férfiruha 160 franknál (176 pengő) kezdődik. Retikül 40—60 frank, nyakkendő 6—8 frank, stb. Ennek dacára Bern még olcsónak mondható a többi

együtt mentünk fel a Riggire és kétszer méter magasságban köni meghatva gyönyörködtünk az égbenyuló, havas csucsu Alpokban. Lent, nagyon-nagyon mélyen pedig kéken csillámlott a sziklák között kanyargó Vierwaldstatti tó, amelyet még ugyanaznap együtt hajóztunk végig.

Interlekenben csodálatosképpen nem akadtunk össze, de a lausannei nagyhidon ki jön szembe, mint a fiatal pár. Ekkor már mindhárman nevettünk és fokozódott derültségünk, mikor Genfben a kikötőben bukkantunk egymásra.

Nem tudom kik ezek a fiatalok, nem tudom hová mennek, de most már biztosra veszem, hogy pár nap mulva a párisi boulevardon találkozunk össze.

Dr Nyiri László.

Ha Debrecenbe jön, fényképeztesse le magát

LIENER BÉLA

városunk közismert fényképészeti műtermében, Csapó u. 1. alatt, a Bika szállóval szemben.

Nyitva reggel 8-tól este 6-ig, vasár- és ünnepnapokon is!

Bámulatos hatású arcszépítő szer a

Fáy-crém

Gyorsan és biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást.

Egy tégely ára ——————— 1P
Hozzávaló Fáy szappan szintén 1P

Kapható:

Grósz Nagy Ferenc

Arany Egyszarvú gyógyszertárában Debrecen, a Szinház mellett.

Megnyilt! Megnyilt!

Női kalapszalon

Legujabb modell kalapok kaphatók

WEISZ MARGIT

Arany János ucca 36. szám.

Alakitások modell után készülnek.

HAJDUVÁRMEGYE UTOLSÓ KÖZGYÜLÉSE.

Hajduvármegye ebben a hónapban megtartja mostani összeállitásu törvényhatóságának utolsó közgyülését. — A megyénél már mind a két választói névjegyzéket összeállitották, ugy hogy ott már semmi akadálya nincs a választás megejtésének.

Ez a törvényhatóság a hónap végén ül össze utoljára és ezután már addig nem lesz ujabb közgyülés, mig az uj törvényhatósági bizottság meg nem alakul.

Nem volt még ifjusága ennek a világnak, melynek olyan küzdelemben lett volna az élete, mint a mi korunk ifjuságának -- mondotta a KIE holland főtitkára Debrecenben

Az ifjuságnak szabad vidámnak lennie, de azért lelke mélyén mindenki keresi az élet komolyságait is.

Tegnapi számunkban már röviden megirtuk, hogy a keresztény ifjusági egyesület debreceni csoportjának illusztris vendégei vannak, közöttük első helyen Gordeau professzor, a holland Keresztény Ifjusági Egyesület nemzeti főtitkára.

Ez az igen értékes férfiu tartott előadást a ref. egyház tanácstermében, mely zsufolásig megtelt hallgatósággal. Uray Sándor lelkész üdvözölte a megjelenteket és megnyitotta az ülést, majd a közönség éneke után Uray lelkész bevezető imát mondott.

Ezután az életerős, fiatalos külsejü Gordeau ur lépett az emelvényre és kedves közvetlenséggel tartotta meg mindvégig nagyon érdekes, gondolatokban és meglátásokban gazdag előadását.

Hollandus nyelven beszélt, melyet **Kállay** Kálmán egyetemi tanár tolmácsolt.

Beszédét azzal kezdte, hogy két hete van már Magyarországon és ez alatt nyolcszor beszélt magyar közönséghez, de ez az első alkalom, hogy saját anyanyelvén szólhat.

— Sohasem volt még időszak, — mondotta Gordau professzor, — amikor több figyelmet szenteltek volna a 12—20 év közötti fiatal embereknek, mint ma. **Ez a század az érőfélben levő ifjuság százada.**

Az ifjuság és a felnőttek közötti viszonyról szólva, többek között a következőket mondta:

— Tiz évvel ezelőtt a német ifjuság még ebben a hangnemben beszélt: „Hagyjatok bennünket békében. Ezt a nyomoruságot, melyben szenvedünk, ti okoztátok, mi majd megtaláljuk a magunk utját".

— Pünkösdkor ismét Németországban voltam és örömmel konstatáltam, hogy ez az idő elmult, a serdülő ifjuság ujra vezetőt keres a felnőttekben, sőt az ifjuság egyenesen hajlandó arra, hogy konzervativvá váljék.

— Vajjon megéri-e a fáradságot, — veti fel a nagy kérdést Gordeau professzor, — hogy annyi figyelmet szenteljünk ma a serdülő ifjuságnak? Az én feleletem erre az, hogy megéri.

— Nem volt még ifjusága ennek a világnak, amelynek olyan küzdelmes lett volna az élete, mint a mi korunk ifjuságának.

— Nyolcmillió fiatal ember vére öntözte Flandriától Oroszországig a harcterek mezőit és mégis semmi se változott ezen a világon.

Az Isten és ember közötti viszonyról szólva ezeket mondja:

— Isten sokkal hatalmasabb, mint mi gondoljuk, most azonban sokkal távolabb van tőlünk, mint gondoljuk. A mi ifjuságunk most azt kérdezi tőlünk, ha nem is szóval, de a kérdés benne van a tekintetében, hogy igaz-e az, amit az Istenről beszélünk? A mai kor ifjusága hajlandó hinni, de csak akkor, ha látja is a hitet. Mi sem látunk már olyan tisztán és biztosan, mint ezelőtt 30 évvel.

— Ami az ifjuság életét illeti, az a meggyőződésem, hogy az ifjuságnak szabad vidámnak lennie, de higyjük el, hogy minden fiatal leány és ifju a lelke mélyén keresi az élet komolyságait is.

— Arra a kérdésre, vajjon a szülők tudják-e vezetni, irányitani a gyermekeket, — szinte hajlok a felé, hogy azt mondjam: nem. A serdülő fiatal ember ugy érzi, hogy konkurrense az ő atyjának, talán az apa is ugy érzi, hogy versenytársa a fia. Az anya és serdülő leánya közt valószinüleg ugyanez a viszony. Ezért adott az Isten a gyermekeknek nagy szülőket, akik megértik az unokákat és viszont.

Az ifjuságnak benne kell maradnia a családi körben és az egyházban, melyben születtek, de ezen kivül szükség van egy társaságra, a mely az egyház és a család mellett áll fenn és ez a Keresztény Ifjusági Egyesület.

— Én 13 éves koromtól 53 éves koromig tagja voltam a Keresztény Ifjusági Egyesületnek. Soha nem bántam meg azt az időt, amit itt töltöttem el. Az a véleményem, hogy egy ilyen város, mint Debrecen, nem lehet meg a KIE munkája nélkül.

— Ezelőtt 4—5 órával jártam ennek a városnak uccáit és kérdeztem magamban, mit csinálnak ennek a városnak ifjai és leányai. A benyomásom az volt, hogy nagyon sok nem tiszta flört folyik a két nembeli ifjuság közt. Jézus után nincs semmiféle olyan szeretet, melynek olyan tisztának kellene lenni, mint a házastársak egymás iránti szeretete. Az ifju életében nincs semmi, ami olyan szent volna, mint az első ébredező szerelem, ennek azonban a nagy világon semmi köze nincs ahhoz a pöffeszkedő tiszteletlenséghez, mely ennek a városnak uccáin látszik. Vajjon nem tudnak a mi ifjaink és leányaink szebb élettartalmat szerezni a maguk számára? Ma a mozgószinházak minden helyét, a mulatók és kabarék utólsó székeit is elfoglalják.

— Kérdem, miért nincs Debrecen város központjában egy barátságos épület, melyre villanylámpák szórnák fényüket, melynek ajtai mindig tárva-nyitva volnának az oda betérő ifjuság számára. Lehet, hogy ez az épület 500.000 pengőbe kerülne. De hogy ha csak 10 fiatal ember megy tönkre Debrecenben az alkohol és más kicsapongások következtében, akkor az államnak ez tizszer 500.000 pengőjébe fog kerülni.

— Magánosok, vagy az egyház számára nem létezik jobb befektetés, mint hogy az ifjuság részére ilyen otthont létesitene, ahol ifjaink otthon érezhetik magukat.

— Amsterdamban láttam ilyen épületet. Abban van helyiség száz fiatal ember részére, akiknek mérsékelt árért lakást adnak; van benne száz szoba átmeneti szállást keresők részére, van benne egy csendes szoba irásmunkák végzésére, az alagsorban nagyon szép és tiszta uszoda van elhelyezve, van benne olyan helyiség, mely minden oldalról csendes, hol a lélek visszavonulhat imádkozni és van benne tornaterem is. Ne gondolják önök, hogy ez Debrecenben délibáb, hogy ezt nem lehet megvalósitani. Ha a debreceni gazdag emberek összevetnék vállukat, meg lehetne valósitani ezt a célt. És miért ne juthatna be egy ilyen intézménybe az egyetemi hallgató, a mester-ifju, a hivatalnok?

— Magyarországon kezdik érezni azt, hogy a vidéki lakosság képezi a nemzet gerincét. Ennek az időnek égetően szüksége van arra, hogy belássa ez a kor azt, hogy a különböző társadalmi osztályok gyermekeinek meg kell érteniök egymást.

— Három évvel ezelőtt Svédországban egy ilyen KIE gyülésen vettem részt, ahol a király öccse elnökölt. Jelen volt ott egy egyszerü misszionárius is. A herceg megjegyezte, hogy annak idején együtt ültek az iskola padjában, azonban, — mondta, — ő többre vitte, mint én, mert ő misszionárius lett, én pedig csak herceg maradtam.

— Vajjon tényleg csak az ábrándok birodalmába tartozik, hogy a felső és alsó társadalami osztályok megértsék egymást?!

— Sokat lehetne beszélni arról, mit jelentene, ha egy ilyen ház Debrecenben is megvalósulna. Minden ifju, aki abban az épületben tanulna meg imádkozni, hüségesebb szolgája lenne egyházának, hübb fia lenne nemzetének, jobb fia anyjának. Minden szempontból kiválóbb ember lenne, mint ma.

— A tegnapi nap óta Debrecennek meg van a saját maga KIE titkára, az én Laky barátom személyében. Segitsék őt, ne hagyják magára, neki szüksége van egy csoport fiatal emberre, Debrecen társadalmának minden rétegéből, akik mögötte állanak és segitik őt mindenben.

— Szivemből kivánom, hogy Isten segitségével itt Debrecenben is minél előbb életerős Keresztény Ifjusági Egyesületi munka kezdődhessék el.

Zajos taps és éljenzés fogadta a rendkivül értékes beszédet, amelyet Uray Sándor lelkész meleg szavakkal köszönt meg.

350 olyan választó tett panaszt, aki bent van a névjegyzékben

1705 panaszt már elintézett a közigazgatósági bíróság.

Mint ismeretes a törvényhatósági bizottsági tagok választóinak névjegyzéke ellen 1843 panaszt adtak be. Ezeket felterjesztették a közigazgatási bírósághoz, **ahonnan 1705 elintézetten vissza is érkezett már. — 350 panaszról kiderült, hogy tárgytalan, mert az illetők bent vannak a névjegyzékben, panaszuk tehát alaptalan volt** — Még 144 panasz sorsa vár elintézésre, amint ezek is megjönnek, akkor a választás megtartásának nem lesz akadálya.

A zsir márkázás bevezetése Debrecenben

A hentes szakosztály nagyfontosságu ülése.

A debreceni hentesszakosztály tegnap este az Iparkamarában népes gyülést tartott *Imre* János elnöklete alatt. Az értekezleten megjelent *Vásáry* polgármester, *Sesztina* kamarai elnök, *Békés* Lajos alelnök, *Szőllős* Ármin a Vásárpénztár igazgatója és a hentesek nagy számmal. Az értekezlet összehivására azért volt szükség, mert a közeli napokban megjelenik *a zsir márkázására vonatkozó rendelet, mely a zsir exportját van hivatva előmozditani.*

Dr *Vásáry* István polgármester rámutatott a rendelet nagy fontosságára, mely hivatva van Debrecen hentes iparát a régi tág keretek közzé visszavezetni. Rámutat arra, hogy mikor a Vásárpénztárt életrehivták, már akkor arra gondoltak, hogy intézményes szervet létesitsen *a város az export előmozditására.* Éppen a debreceni Vásárpénztár, illetve annak igazgatója tett előterjesztést ilyen értelemben *a város utján a közgazdasági miniszternek, aki a mezőgazdasági export intézethez tette át azt. Példát mutató s nagy fontosságu, hogy Debrecenben a hentesek utján és nem külön hivatal ujtán hajtják végre a rendeletet.* Az ő megjelenése itt az értekezleten igazolja, hogy a város nagy sulyt helyez minden megmozdulásra, mely hivatva van a lakosság bármely rétegének érdekeit szolgálni. Felhivta az iparosságot az együttmüködésre, annál is inkább, mert *nem a politika, hanem a közgazdasági munka az, amely átsegiti az országot a mai nehéz helyzeten.*

Szőllős Ármin, a Vásárpénztár igazgatója ismertette a rendelet tartalmát és azt a módot, hogy *miként lehet Debrecenben költség mentesen a zsir márkázását végrehajtani.* Ugyancsak felvilágositást adott, hogy *mily módon folyó sitják a hitelt az exportra ily módon előállitott zsirra.* Ismertette, hogy *a polgármester a katonasághoz átirt aziránybam, hogy a Vásárpénztárban nagy mennyiségben tárolt sózott szalonnát, mely a legolcsóbb és a jó élelmezést biztositja, vegye át a katonaság.* Ily módon a piacra kerülő nagyszámu sertés elhelyezése könnyebbé válik.

Imre János elnök megköszönte a polgármesternek az iparosság irányában megnyilvánuló gondoskodását és a szakosztály nevében meleg köszönetét nyilvánitotta.

Békés Lajos a kamara nevében üdvözölte a hentes szakosztályt és hangoztatta az együttmüködést *Radó* Rezső kamarai főtitkár azt hangoztatta, hogy a mai nehéz gazdasági helyzeten csak ipari munkával és a jól felfogott kereskedelmi tevékenységgel lehet segiteni. A tartalmas felszólalás után az elnök a szakosztályi ülést bezárta.

Hűvös idő beálltával

izletes, háziasan készült friss, véres májas, tüdős

hurkát

és egyéb hentes és csemege árukat

BŐDE GYULA

első ezüstkoszorus hentesmester üzleteiben legelőnyösebben kaphatók.

Főüzlet: Kossuth-u. 57. Telefon: 9-54.

Fióküzlet: Csapó-u. 10. Telefon 6-77.

A háboru utáni katona nóták gyüjteménye

A DEBRECENI EZRED TERMÉSE EGÉSZ KIS KÖTETET TESZ KI. — A HADSEREG UGYAN ZSOLDOS, DE A NÓTÁJA MA IS A RÉGI RECEPTEK SZERINTI, AMI NEM ÁRULJA EL, HOGY MENNYIVEL MÁS A ZSOLDOS KATONA SORSA, MINT A SORZOTTÉ VOLT. — INKÁBB BÉKÉSHANGU A MAI KATONANÓTA, MINT HARCIAS.

Csak a legutóbbi napokban érte ismét Magyarországot az a vád, hogy hetvenezer főnyi katonája van és állandó békebontó szerepét próbálta az egyik angol lap rákenni erre a mindenétől kifosztott, megbéklyózott országra. Rossz szomszédaink is mindig azt harsogják, hogy milyen veszedelem fenyegeti őket a katonaságunk révén, mikor alig lézeng egy-két zászlóalj az egykori híres laktanyákban, mert a mi kezünket, tevékenykedésünket még ebben is megkötötték a békét valóban megkötő hatalmak. Se technikai felszerelés, se repülő, se nehéz tüzérség, csak éppen a formaképpeni emberanyag, az az alig 25,000 katona az, mi mégis rettegésbe tartja a félvilágot. Ugy látszik, hogy mégis jó alapokat adtunk mi öreg és öregedő csontok a magyar fegyvereknek a világháboruban, hogy még ma is kisérti a félelem az ellenségeinket. Ha ráfizettünk is a nagy és terjedelmesen messzenyuló hírnévre, de ugy látszik, hogy megérte. Ennyi hasznunk volt legalább a négyéves pokolból, hogy még ma is félnek a nevünktől is katonaügyben a győzők és dicsőséges békekötők.

Hanem ez nem politikai cikknek indult írás, hát tartsuk meg az előírást, mert semmiről másról itt szó se eshetne, csak arról a jó néhány katonanótáról, mit idegen segítséggel gyüjtöttem össze s ezeken a nótákon keresztül nézzük egy pár percig a mai katonaságunk lelkületét.

Ezek a nóták már azért is érdekességgel bírnak, mert a világháboru után készültek, vagy alakíttattak át a nép lelkén keresztül, mert ezekben is vannak irányzatok, divatos irányok, épper ugy, mint a komolyabb zenében, vagy a komolytalan operett dallamokban. Még leginkább ezekhez hasonlíthatom a mai nép és katonadalokat, mert ezek is ismétlődnek hol dallamban, hol szövegben és ugy tünik fel az ember fülének, mintha már hallotta volna. A legtöbbről pedig többféle rokonságot is ki lehet mutatni, de ezzel most nem akarunk foglalkozni, csupán csak a nóták szövegével.

Meg kell jegyezni, hogy ezek a nóták a 11-es gyalogezred katonáinak az ajkán éltek, fejlődtek, alakultak, élnek, fejlődnek és alakulnak ma is. Legyen itt ízelítőül mindjárt a jelnóta is, melyben benne a vetélykedő, elsőséget vindikáló büszkesége is az ezrednek.

Gyalogezred, gyalogezred, jaj, de sok van,
A sok közül, a sok közül csak egy jó van,
Tizenegy a numerája,
Dobó István ezredes ur dirigálja.

Még a legtöbb és legigazibb Triánon utáni hangulatot az alábbi nótában találtam, ami nem is annyira a nép-, vagy katonadalokhoz tartozhat inkább, mert anyira öntudatos, kiszámított, hogy itt föltétlen szerzői kezet kell gyanítani.

Búzát kér az osztrák sógor hitelbe,
Nagy tarisznya lóg a nyakán fityegve,
Métermázsás követ dobok beléje,
Menjen vele az ebadta fenébe.

Egyre rémít horerukba cselákja,
Oroszlánbőrt öltött talpig magára.
Akármilyen oroszlánbőr takarja,
Azért mégis szamár nyerit alatta.

A móc oláh, vokareszku beteg lett,
Szent Pált kérte, adjon neki kegyelmet,
De az is ott felejtette magára,
Sőt rátett a Szent Pál is az oláhra.

Nagy hatalmi kólót járnak a rácok,
Nagy szerencse szakadt csőstül reájuk.
Joguszlávi a hét ország határa,
Feloszlávi, az lesz nem is sokára.

Régi bakanótára emlékeztető szövege van az alábbi nótának, mely az ismétlődő fogság és a szerető körül mozog, ugy vélem, hogy ez a nóta nemcsak a debreceni ezredé, itt csupán a debreceni nagy torony az, mi helyi „specialitás".

Debreceni nagy toronyba
Kilencet ütött az óra,
Nem ütött az nekem jómra,
Máris ki vagyok maradva,
Máris ki vagyok mardava.

Holnap reggel nyolc órára
Állok a kihallgatásra,
Százados ur egyre diktál,
Laktanyafogságot kinál,
Laktanyafogságot kinál.

Százados ur arra kérem,
Engedje el büntetésem,
Messze lakik a kedvesem,
Nyolc órára ott kell lennem,
Nyolc órára ott kell lennem.

Százados ur káromkodik:
A szeretőd jó mindenit,
Még annak is a dacára
Harminc nap leszel bezárva,
Harminc nap leszel bezárva.

Ebben a nótában pedig alig egy-két szó változott és valamit a dallam, egyébként a régi, ismert katonanóta szövege és dallama kisért.

Ezért nem jó minden este a városba kijárni,
Nem jó, nem jó minden este a lányokkal cicázni,
Én is addig játszadoztam, cicáztam,
Egyszer kimaradtam,
Harminc napot kaptam,
Magamra nem vigyáztam.

Ennek a nótának az első versszaka minden tekintetben szép, bájos, telezamatos szépségével a nép kedvének. A második versszak már kevésbé sikerült, mintha nem is ide tartozna.

Százados ur ha felül a piros pej lovára,
Levágja a csákóját a szőke homlokára.
Levágja a csákóját világos kék szemére,
Hogy ne lássa senki, hogy hová hull a könnye.

Hová hull a könnye, a lova sörényére,
Sir egy barna kis lány, hogy el van felejtve.
Ne sirjál Bözsikém, nem leszel el felejtve:
Rózsabimbó leszel a csákóm tetejébe.

Ugyancsak igen szép példája a népköltésnek ez a nóta is, miben a mindig szereplő virág, rózsa is előfordul, de ebben már ott van az átalakított menetoszlop beosztás is, mikor azt mondja, hogy: diszes, *hármas sorban.* Legjellemzőbb népiessége ennek a nótának az, hogy a magyar baka bakancsszege nem ér le a porba a sok eléje szórt virágtól.

Tépik már a debreceni lányok
A sok fehér, piros rózsát,
Hogy lehintsék véle, véle
Az akácos soros utcát,
Jönnek már a magyar babák
Nótaszóval, diszes hármas sorban;
Rózsára lép minden baka,
Bakancsszegje nem ér le a porba.

Egy sikányabb kiállításu irredenta nóta az alábbi, amelyben nem sok uj, nem sok szép ragadja meg az embert. Inkább a dallamában van valami vonzó, érdekes és uj.

Nagy ágyuja van a magyar hadseregnek,
Ha megszólal még a fák is repedeznek.
Ágyugolyó hasítja a friss levegőt,
A bocskoros oláh vérrel áztatja mezőt.

Édesanyám postán küldött egy levelet,
Gyere haz édes fiam, hogyha lehet.
Hazamennék édesanyám, de nem lehet,
Holnap reggel kezdődik a nagy ütközet.

Az átalakított, átzenésített bakanótának egyik iskolapéldája az alábbi, mit teljesen a megváltozott körülmények keltettek életre és alakítottak át s tagadhatatlanul sikerülten.

Százados ur jól vezesse századját,
Hazafelé vegye a menetirányt.
Százados ur arra tartson,
Amerre a kisangyalom áll az utcasarkon,

Édesanyám eresszen el a bálba,
Hadd ugrok a Horthy baka nyakába.
Felfogom a szoknyám szélit,
Kilátszik a fehér lábom szára térdig,
Hadd fájjon a baka szive sokáig.

Régi motivumok ismétlése, uj színek keverése jellemzi ezt a másik dalt, ami igen sok esetben sikeres alkotást hoz létre.

Öreg ember vagyok már én,
Ősz a fejem bubja.
Fiatal a feleségem,
Nem tehetek róla.
Mégis, mégis barna kislány,
Hogyha melléd állok,
Csak azt bánom, azt sajnálom,
Nem te vagy a párom.

Ebben a nótában pedig mindenki ráismerhet a régen olyan divatos, még a jó békeidőben is öreg nótára, mi igy szólt: Rövid az én bakancsomnak a szára... Most persze ez a nóta is sok változáson ment keresztül, de föltétlen kimutathatók a régi motivumok. A dallamban azonban sokat változott. Ha jól megfigyeljük, más nótákból is találunk benne éppen eleget, mint pl. Édes anyám, édes anyám, csak az a kérésem... Még legsikerültebb és legeredetibb az első és harmadik versszaka.

Nem vagyok én uri családból való,
Nem kell nékem selyem paplan takaró,
A kincstári pokrócomat leteritem a földre,
Oda várom a babámat estére.

Százados ur kiadta a parancsot,
Minden baka csináltasson bakancsot,
A talpába negyven, negyven, negyven szeget veressen,
Minden kislány tizenegyest szeressen.

Ki akartam a köpönyegem cserélni,
De már látom, nekem kell elviselni.
Köpönyegem, két sor rézgomb van rajta,
De sok kislány végig nézett már rajta.

Ki akartam a bakancsomat cserélni,
De már látom, hogy csak el kell viselni.
Bakancsomnak, hej, de rövid a szára,
Tél az idő, fázik a lábom szára.

A szerelmes legény meghalni való kedve sir ebben a sikerülten költői négy sorban. Az egész magyar lélek szerelmes kedve benne van a négy sorban. Ez az a nóta, mit minden ember átél egyszer az életében.

Halálmadár szállott a ház falára,
Meghal innen valaki nemsokára.
Én halok, mert megöl a szerelem,
A falube a leszebb leányt szeretem.

Ennek a nótának az íze is visszasir a régmult időkbe, mikor még a regruta és öreg baka között, hogy ugy mondjam ég ss föld különbség volt. Csak az öreg baka utdta azt megérteni, átérezni, hogy mit jelent négy fal között raboskodni, szabadságra várni, vágyakozni egy-egy harmincnapos „áristom" idején.

Debreceni körletfogház
Tört ablakán fel-felsir a bánat.
Öreg baka szabadságát elrabolta egy bús nóta tőle.
Fel-felóshajt a lehulló,
Repedt, rozsdás zárra,
Elmerülve gondol vissza
Az élrabolt boldog szabadságra.

Az eddigi gyüjtemények egyik legszebb gyöngye. Annyi szépség és báj van ebben a két strófában, hogy nem tudja az ember feledni. Különösen szép az első versszak közvetlensége, idili íze.

Az én rózsám kenyeret süt az éjjel,
Most dagasztja gyenge fehér kezével.
Azt hallotta éhezik a bakája, a bakája,
Neki küldi Csonka-Magyarországra.

Édes rózsám ne küld el a kenyeret,
Mire kisül, akkorra otthon leszek.
Házunk előtt megfujják a trombitát, a trombitát,
Bukarestből kizavarjuk az oláht.

Régi nóták receptjére készült és átalakított nóta az alábbi, mutatja az az egyetlen szó, hogy: besorozására. Általában még eddig nem találkoztam azzal a szóval, hogy: toborozni. Mintha nem is lett volna semmi az elmult 10, 15 év alatt.

Anyám, anyám, kedves édesanyám,
Te voltál a felnevelő dajkám.
Felneveltél engem korára,
Horthy Miklós besorozására.

Anyám, anyám, kedves édesanyám,
Szedje össze minden civil ruhám.
Szedje össze, tegye a láda fenekére,
Míg e világ nem öltözik bele.

A megértő és minden szépért lelkesedő közönség szeretetébe és figyelmébe ajánlom ennek a gyüjteménynek első részét, melyben ha nem is sok, de mégis van benne valami ma is a magyar nép lelkéből, szivéből, ha mindjárt egy-egy szó, vagy eltévedt mondat is...

SZALACSY R. IMRE.

AGYONLŐTTEK EGY HIRES ROMÁN BANDITÁT.

Bukarestből jelentik, hogy Chiritza hírhedt bandität, aki évek óta nyugtalanította a város környékét, egy csendőrjárőr a havasokban, portyázás után agyonlőtte. Chiritza évekkel ezelőtt különböző bűncselekmények miatt, húsz évi kényszermunkára volt elitélve és büntetésének kitöltése végett a targulocnai sóbányába vitték, ahonnan rövid idő múlva megszökött.

A SZOVJET HADÜGYI NÉPBIZTOSA A JÖVŐ HÁBORUJÁRÓL.

Riga, október 3. Vorosilov, szovjet hadügyi népbiztos, a moszkvai szakszervezetek értekezletén azt fejtegette, hogy a jövő háboruja a tömegek háboruja lesz. Nem lesz különbség a harcvonal és az egyes vidékek között, éppen ezért a szovjet műhelyekben éppen olyan szigoru fegyelmet kell behozni, mint magában a vörös hadseregben. A vörös hadsereg elég erős ahhoz, hogy szembeszálljon minden számba jöhető ellenségével. A jövő háborujáit az üzemek munkásai, a laboratóriumok tanárai és a műszaki főiskolák növendékei döntik el.

SZINHÁZ ÉS MOZI

A sziházi iroda jelentése:

Ma és holnap este játsza már csak a szinház az óriási sikerü revü-operett ujdonságot, a

Szökik az asszony-i.

Két este áll még rendelkezésre, hogy megnézze a szinház nagysikerü ujdonságát, mely premierje óta állandó zsufolt nézőtér tapsai között Debrecenben is kivételes tetszéssel találkozott. A premier ragyogó együttese még két este játsza ezt a csupa slágerrel telt, jókedvü, látványos darabot.

A bérletszünet dacára érvényesek a szelvények.

Jön! Jön! Jön!

Agglegény apa

Vasárnap délután olcsó helyárakkal, délután fél 4 órai kezdettel kerül szinre K. Voith Ilonka operaénekesnő vendégfelléptével, a megnyitó diszelőadáson tomboló sikert aratott, örökszép Strauss operett:

Cigánybáró

a főszerepekben: Erkel Gaby, Szécsi Bözsi, Fáskerti Mária, Szücs L., Sugár Gyula, Faludy Kálmán, Erdődy Kálmán és Takács Oszkárral.

„Meteorban" szombaton és vasárnap: **„Wings"** A szárnyas ember szimfóniája. Két rész egyszerre, 14 felvonásban. Clara Bow, Charles Rogers és Richard Arlennel. Előadások szombaton: 6 és 8 órakor, vasárnap: 3, 5, 7 és 9 órakor. Jegyelővétel állandóan.

Mozgószinházak műsorai.

Uránia:

Péntektől vasárnapig.
Október 4-től 6-ig.
Két attrakció! Egy előadásban!
CHICAGO.
(Roxie asszony bünpöre. „A szőke démon".)
A mai kor nagy társadalmi drámája, 10 felvonásban.
Főszereplők:
Várkonyi Mihály, Phyllis Haver és Robert Rdesson.
Megelőzi:
ASSZONYOK PARADICSOMA.
Érdekes kalandok 5000 dollár megszerzése körül, 7 vidám felvonásban.
Főszereplők:
Marie Prevost és Curtis Landis.

Vigszinház:

Péntektől vasárnapig.
Október 4-től 6-ig.
A legujabb **Harry Liedtke** vigjáték attrakciója:
CSÓKOLOM A KEZÉT MADAME
Ich Küsse ihre Hand, Madame!
Vigjáték, 8 felvonásban.
Főszereplők:
Mariene Dietrich és Huszár Károly.
Megelőzi:
A SHERIFF BÜNE.
Vadnyugati történet, 6 felv.
Főszereplők:
Tom Tyler és Frankie Darro.
Figyelmeztetés! Október hó 7-től az Uránia és Vigszinház mozgókban az előadások kezdete: hétköznap 6 és 8, vasárnap 4, 6 és 8 órakor.
Jönnek, hétfőtől, **Vigszinházban:** „A broadway angyala". (Az erény és a bün örök küzdelme.) Főszereplők: Leatrice Joy és Vákonyi Mihály. Megelőzi: „A pokolkerék". (Egy lokomotiv érdekfeszitő regénye.) Főszereplők: William Boyd és Jobyna Ralston. **Urániában:** „A kis gróf". (A régi császárváros fénykora s a béke életképe.) Liana Haiddal. Megelőzi: „Leányrabló". (Mexikói vér.) Kalandos történet. Főszereplők: Fred Thomson és Silver Kingen.
Jön! Ludwig Wolf világhirü regénye: Bessel doktor feltámadása.

Október 6-át megünnepli a szinház és az előadást ünnepi szavalat előzi meg.

Tábornok

Vasárnap este játsza e szezonban először a Csokonai szinház Zilahy Lajos páratlan népszerüségü drámáját, az országszerte nagy sikerrel adott **Tábornok**-ot. Kardoss Géza igazgató első fellépéséül közkivánatra választotta a „Tábornok" cimszerepét, mert nagy müvészete talán ebben a rendkivüli alakban jut leginkább érvényre. Mellette a drámai együttes szine-java: Ditrói Ica, Sulyok Mária, Kédly, Bálint, Mészöly, Latzkó dr. az ujak és Halassyné, Halassy Mariska, László, Thuróczy, Fábián, Misoga és Sugár a régi ensemble tagjai közül lépnek fel a jobbnál jobb szerepekben.

x Városunk leghíresebb ruhafestője és vegytisztitója, Bíró Bika-udvar, — aranyérmekkel kitüntetve.

Felelevenedik a régi diák-mult

A Kollégiumi Diákszövetség első összejövetele a legszebb siker jegyében zajlott le.

Szerdán délután hat órakor tartotta a szövetség a megszokott s ez iskolai évben első összejövetelét az Angol Királynőben, a tagok élénk érdeklődése mellett. A jelenlevők közül a következőket sikerült megjegyeznünk: Dr. Magoss György ny. polgármester, S. Szabó József c. tankerületi főigazgató dr. Bessenyei Lajos gim. igazgató, dr. Veress István tanitóképezdei igazgató, dr. Csűrös Ferenc városi tanácsnok, dr. Nagy Sándor, Kornya Sándor, Nyáry Béla, dr. Szeremley Béla, Bírta István tanárok, Karay Sándor kol. igazgató, dr. Budaházy-Bruckner Ernő egészségügyi főtanácsos, dr. Hajdú Gyula ref. lelkész, Berettyóújfalu, Debreceni Jenő ny. gázgyári igazgató, Kálmán Dezső ref. lelkész, Mester István Máv. felügyelő, Csire János Máv. intéző, Mezey Béla, Kántor József ref. lelkészek, dr. Batári István gyógyszerész, dr. Kölcsey Sándor az ügyvédi kamara elnöke, vitéz Somogyi Rezső főszámvevő helyettes, vitéz dr. Roncsik Jenő tűzoltófőparancsnok, dr Görgey Márton vármegyei t.-főorvos, Hegedüs János biztosító intézeti igazgató, dr. Radetzky László városi tisztviselő, dr. Ecsedy István múzeumigazgató, Jámbor Lajos, Nagy Sándor tanítók, dr. Zoltay Lajos ny. múzeumigazgató, Csobán Endre főlevéltárnok, Győri Lajos fogművesmester, vitéz Váry Sándor tanár, Baja Mihály ref. lelkész és mások. Vidám hangulat, s barátit szeretet, egymás megbecsülése és tisztelete jellemzik a szövetség összejöveteleit.

Dr. Magoss György elnök megnyitója után dr. Nagy Sándor ügyvéd, a szövetség egyik titkára konferálta be a programmját az összejövetelnek. — Elsőnek Csobán Endre főlevéltárnok szólalt fel és ismertette a Csittvári krónika egyik értékes, és Jámbor Lajos tanító által ajándékozott darabját, a Kollégium egyik prepa coetusának naplóját, az 1901—2. iskolai évből, — majd a Komlóssy Arthur által ajándékozott s „Doromb" cimet viselő ifjúsági lap, 1834. évben megjelent évfolyamából olvasta fel „A bolha" c. igen szellemes és kissé „csipős" verset Mester István Máv. felügvelő, harsogó kacagás között adta elő Mányi Ferenc, „fuharos" felfolyamodását a Bach-korszakból, melyet a Kökény nevü lova kiszabadítása érdekében irt Dr. Zoltai Lajos az 1870-ben megjelent „legátus" cimü vicclapot ismertette és részleteket olvasott fel belőle. S. Szabó József ny. főgimnáziumi ig. a diáktűzoltóságról emlékezett meg és felvetette az eszmét, hogy nem lehetne-e a jövőévben a feloszlott diáktűzoltóság tagjait találkozóra összehivni s ürítette poharát a jelenlevő egyik volt diáktűzoltóra, a szövetség elnökére, dr. Magoss Györgyre. A jelenlevők úgy határoztak, hogy az 1930. évben a találkozót okvetlen megtartják.

Dr. Nagy Sándor ref. főgimnáziumi tanár, Sass Béla elhalt professzorról, olvasott fel történeteket, családiásig hűen abban a beszédmodorban s hang hordozással, ahogy Sass Béla előadott és beszélt, dr. Roncsik Jenő, Tukacs Lajos nyírmeggyesi ref esperes lelkésznek régi tanárokra vonatkozó visszaemlékezéseit olvasta fel, majd Debreceni Jenő ny. gázgyári igazgató inditványára kimondották a jelenlevők, hogy a szövetség budapesti fiókjának minél előbbi megalakitását kivánják s az október hó 26-iki budapesti összejövetelen dr. Magoss György elnök vezetése mellett minél számosabban vesznek részt Debrecenből.

A november havi összejövetelre már most készül a szövetség vezetősége, a programm elsőrangu lesz s a mai nehéz időkben minden jelenlevőt kiragad a megszokott körből és visszaviszi a régi diák-kor felejthetetlen, s vidám életébe.

Automobil hűtők
javitását
gyorsan és kitogástalanul készíti:
Fülöp Miklós
bádogos mester
Debrecen, Csapó-u. 3
Telefon 9-17.

Levenlezászló szentelése Demecserben

Derült őszi nap önti ragyogó sugarait Demecser uccáira. Az emberek ünneplő ruhában sietnek a templomok felé. Zeng a kürtszó s Demecser leventéi mosolygó arccal sorakoznak a községháza előtti téren, hogy áldásra vigyék hófehér, selyem zászlójukat, Isten szine elé. A felvonuló csapat előtt Széll Sándor, Demecser agilis főjegyzőjének és László Albert főbirónak vezetésével a községi testnevelési bizottság tagjai haladnak. Utánuk Fáby László református tanitó, levente főoktató vonul a levente század élén. A harangok elhallgatnak s megkezdődik az istentisztelet a zsufolásig megtelt templomokban s mindkét felekezet lelkésze, hitelvei szerint, felszenteli, illetve felavatja az uj levente zászlót. A ref. templomban Kiss Lajos ref. lelkész prédikációjában párhuzamot vont a bibliai választott nép és a magyar nép sorsa között: „Isten ránk is sok csapást bocsátott, — mondotta egyebek között, — de hiszszük, hogy ezek által akar magának nevelni egy uj nemzedéket, mely méltó lesz az ezer éves Magyarország visszaszerzésére és megtartására". Majd felavatja a zászlót és megáldja a leventéket, a magyar jövendő reményeit.

Az ünnepségek délután a gyakorló téren folytatódnak, hol megjelentek Putnoky István ezredes, Megyery Pál ny. százados, alispán ur képviseletében dr. Bakó Pál vármegyei aljegyző, Erdőhegyi Lajos képviselő, Elek Emil, Elk László, Elek Endre helybeli földbirtokosok, Kállay László ny. jegyző, a helybeli és környékbeli vezetőség tagjai teljes számmal. Az ünnepség a Himnusz eléneklésével kezdődött. Majd Deér Gyula, rk. esperes intézett buzditó beszédet a leventékhez. Szavaiban utalt rá, hogy mindig örömmel szentel zászlót, mert annál bizonyosabbnak látszik előtte Magyarország visszaszerzése. De vannak az országban némelyek, akik nem lelkesednek a nemzetiszinü lobogóért. — Mert tudják, hogy ak iarra esküszik fel, annak hiába lobogtatják a vörös zászlót, annak ajkáról nem hal el a Miatyánk és szivéből nem hal ki a hazaszeretet. Törhetetlen hüségre és hazaszeretetre buzditja a leventéket.

Utána Kiss Lajos ref. lelkész lépett az emelvényre s a zászlóról, mint szimbolumról beszélt. „A zászló — ugymond — a nemzeti becsület jelképe. A multnak minden riadala a zászló körül tombolt, a jövendő minden reménysége a zászlóhoz, — mint szent jelképhez, — füződik. A midőn felé néztek, érezzétek meg, hogy rátok ragyog egy ezer éves mult könnyes, de dicsőséges arca s felétek int egy uj honfoglalás, boldogabb jövendő igérete. Akarjátok-e ezt a zászlót magasra tartani, akartok-e utána menni?" Beszédét igy fejezte be: „Suhanjon át azért lelketek felett egy édes, bus történet, a magyar mult mesébe illő vitézsége, hogy erőt, lelkesedést adjon elébe menni az uj jövendőnek. Ez a mese, a magyar mult meséje, olyan csodás, oly régi.... Egyszer volt, hol nem volt, talán ezer esztendeje is van, Szaboles vezér leventéi alatt megdobbant a magyar föld szive. A mese valóság lett s ti itt álltok ezer év multán, ifjan, lelkesen, mosolygó arccal, mint az uj ezredév fényes igérete. Hadd dobbanjon meg azért ujra a magyar föld szive s indulion a lelkes sereg uj honfoglalásra. Jelszava legyen: hazaszeretet, becsületes munka, a vitézség s akkor ismét valóra válik Szaboles vezér álma: a boldog Magyarország. Fiuk! a zászló int: előre!"

Az ünnepi beszédek után Széll Sándor főjegyző adta át lelkes beszéd keretében a müvészi kivitelü zászlót, mely Debrecen közönségének ajándéka s melyhez — mint mondá, — a szegények éppugy odaadták fillérjeiket, mint a gazdagok forintjaikat. Beszédében a spártai hős édesanya szavait idézte, ki harcba menő fiának e szóval nyujtotta át a pajzsot: „Ezzel, vagy ezen!" Arra hivja fel őket, hogy ők is hüséggel ragaszkodjanak a zászlóhoz. A kedves szavakra Fáky László, levente főoktató pár rövid, köszönő szóval válaszolt. Szavait ezzel fejezte be: „Az Isten áldja meg a szivet, mely adta és védje a kart, mely magasan lobogtatja!"

A zászlót szalagokkal diszitették fel. A zászlóanyák fehér selyem szalagját Széll Sándorné, a demecseri lányokét pedig László Eta kötötte fel. Utána a leventék letették az esküt. Majd a zászlószegek beverése után kezdetét vette a verseny, melyen részt vettek vezetőikkel élükön a szomszédos Kék, Székely és Gégény leventéi, hogy nemes vetélkedéssel érdemeljék meg a kitüzött dijakat. A szebbnél szebb zenés szabadgyakorlatok, versenyszámok és dijkiosztás után az ünnepség a Szózat eléneklése után diszfelvonulással ért véget.

Ó ragyogó őszi nap!.... Bár egy eljövendő, boldog magyar tavasz igérete lennél!

A szépen sikerült ünnepély rendezése Széll Sándor főjegyző, Székely Rezső gyógyszerész, Balla János á. ü. jegyző, Fáky László főoktató és László Albert főbiró érdeme.

x Vidéki útra bérautót kaphat a Fortuna garázsban, Telefon 320 szám (Csapó ucca 10. szám).

A NAP HIREI

Milyen idő volt és milyen idő várható

A Földrajzi Intézet jelenti október 3-án:

A tőlünk északnyugatnak elvonuló ciklonikus képződmények elő oldali déli légáramlása még mindig meleg subtropusi levegővel árasztja el területünket. A hőmérséklet ennek következtében ugy az éjjel, mint nappal emelkedett. Az éjjeli minimum 2.2 C-szal haladta meg a tegnapit, a nappali felmelegedés pedig 24.6 C-ig emelte a hőmérsékletet, a tegnapinál 3 C-szal magasabb.

A délnyugati légáramlás a talajszin mentén megerősödött s ma magassága meghaladja az 1000 métert.

Továbbra is részben felhős, szeles, de enyhe idő várható.

— **Kinevezés.** A debreceni egyetem rektora Szabó Imre II. oszt. altisztet I. oszt. altiszttié nevezte ki. A kultuszminiszter ezt a kinevezést jóváhagyta.

— **A Népszerü Főiskola** nyelvtanfolyamai, német, olasz, francia, angol, megkezdődtek. Beiratkozni még ezen a héten lehet, az egyetemi gondnoki hivatalban, (Kollégium, I. emelet, 38 ajtó, telefon 14-39) délelőtt 8—2 óráig lehet.

— **A Templomegyesület Hitvédelmi Szakosztálya,** ma pénteken este hat órakor a Kollégium dísztermében ülést tart, melyen Fekete Gyula egyházkerületi belmissziói lelkész érdekes előadást fog tartani, a vasárnapi iskolákról. Belépődíj nics. Érdeklődőket szívesen lát az Elnökség.

— **Október hatodiki emlékünnep a református főgimnáziumban.** A ref főgimnázium október hatodikáról a következő műsorral emlékezik meg, — melyre a szives érdeklődőket is meghívja. 1. Lupsay Kálmán: Arad felől. (Énekli az ifjúsági énekkar). 2. Dr. Nagy Sándor vallástanár imádkozik. 3. Móra László: Aradi Golgotán. (Szavalja: Kozma László VII. t.) 4. Ünnepi beszédet mond: gróf Haller Gábor VIII. o. tanuló, önk. elnök. 5. Benyovszky Pál: Magyar Nagypéntek. (Szavalja: Kaizler István VIII. o. t.) 6. Csajkovszky: Chanson triste. (Játsza az ifjúsági zenekar). Az ünnepély kezdete délelőtt kilenc órakor, az intézet tantermében. Beléptidíj nincs.

— **Izraelita istentiszteletek a Deák Ferenc uccai templomban, Ros-Hasonoh újév ünnepén:** Pénteken este öt óra ötperckor. Szombaton reggel hat órakor, délután négy órakor és este öt óra ötven perckor. Vasárnap, ünnep másodnapján, reggel hat órakor, délután négy órakor és este öt óra ötven perckor. Hétköznapokon reggel öt óra negyvenöt perckor és este öt óra harminc perckor. Az Elnökség.

x **Szilágyi nem hirdet,** hanem olcsón árusítja legszebb kézimunka dolgait. Széchenyi ucca 1. szám.

— **Debreceni egyetemi tanár Breslauban.** A nyár folyamán Alföldy A. egyetemi tanár, a Tisza István Tudományegyetem tudós professzora a breszlaui egyetemről meghivást kapott néhány egyetemi előadás megtartására. A meghivást Alföldy professzor elfogadta s tegnap Breslauba utazott, hogy ott az előadásait megtarthassa. Alföldy András dr. professzor a debreceni egyetemen hirdetett előadása, a jövőhéten breslaui útja miatt elmaradnak. A professzor Breslauból csak a jövő hét végén érkezik vissza Debrecenbe.

Fehér fogak

minden arcot vonzóvá és széppé tesznek, gyakran már a pompásan üdítő **Chlorodont-fogpaszta** egyszeri használata után. A fogak rövid használat után gyönyörű elefántcsontfényben ragyognak, különösen ha a tisztításhoz a külön erre a célra készített fogazatos sörtéjü **Chlorodont-fogkefét** használjuk. A fogak közé szorult rothadó ételmaradékok, melyek a kellemetlen szájszagot okozzák, ezzel a fogkefével alaposan eltávolíthatók. Kisérelje meg egy tubus fogkrémmel, melynek ára 60 fillér, egy nagy tubus ára P 1·—. **Chlorodont-fogkefe** (puha vagy kemény sörtéjü), P 1·50. Chlorodont-szájvíz üvegenként P 2·60. Csak kék-zöld színü csomagolásban „**Chlorodont**" felirattal valódi. Mindenütt kapható. — Leo-Werke A. G., Dresden, magyarországi vezérképviselete: Molnár Bertalan és Társa, Budapest.

Elaludtak a sorompóőrök és a vonat halálragázolt egy embert

1—1 hónapi fogházra itélte a biróság a két vádlottat.

Tegnap tárgyalta a debreceni törvényszék Rózsa Lőrinc büntető tanácsa azt az elgázolási ügyet, mely még a mult esztendőben történt Hajdúböszörmény mellett.

A bünügy előzménye az, hogy még 1928. év augusztusában a Hajdúböszörmény melletti sorompónál a vonat pozdorjává zuzott egy szekeret és az elgázolás következtében meghalt Ornstein Sándor, mig Barna Sándor kocsis pedig sulyosan megsebesült, ugy hogy hónapokig feküdt orvosi kezelés alatt. Hogy pedig ez a szerencsétlenség megtörtént, annak az volt oka, hogy a vasuti sorompót nem huzták le és a szekeren ülő két ember elaludt és csak a végzetes pillanatban ébredtek fel. A két ló is elpusztult, a szekér pedig pozdorjává tört.

Még a szerencsétlenség után megindult a vizsgálat, amely aztán megállapitotta, hogy a szerencsétlenség a Varga Sándor sorompóőr és sógora, Varga Imre gondatlansága miatt következett be. Varga Sándor sorompóőr ugyanis a szerencsétlenség napján megkérte sógorát, hogy fogadja az éjjel jövő vonatot, ő pedig nyugodtan lefeküdt. Azonban Varga Imrét is elnyomta az álom s mikor a vonat jött, senki se bocsátotta le a sorompót, aminek aztán a sulyos szerencsétlenség lett a következménye.

Ornstein Sándor pedig Barna Sándor kocsissal jött hazafelé és utközben elszunditottak, mig a a két ló poroszkálva vitte a kocsit s vitte pedig egyenesen a nyitva álló sinekre, melyen éppen akkor száguldott teljes sebességgel a vonat és a kocsit elütötte, összetörte. Ornstein Sándor azonnal meghalt, mig Barna Sándor az utolsó pillanatban kiugrott a kocsiból és sulyos zuzódásokat szenvedett.

A vizsgálat lefolytatása után Varga Sándor és Varga Imre ellen közveszélyes cselekmény címén eljárás indult, melyet aztán tegnap délelőtt tárgyalt le a törvényszék.

A vádlottak és tanuk kihallgatása után a perbeszédekre került a sor, melynek végeztével a biróság meghozta az itéletet. A két vádlottat bünösnek mondotta ki a vád értelmében és fejenként egy-egy hónapi fogházzal sujtotta őket.

— **Névmagyarositás.** A belügyminiszter Hinek Ferenc János ref vallású, debreceni lakos, katona, kérelmére, saját, valamint gyermeke családi nevét Haraszti névre változtatta át.

— **Az Ügyvédszövetség előadása.** — Az Országos Ügyvédszövetség debreceni osztálya, legutóbb tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy sorozatos előadásait az idén is megfogja tartani. Az első előadást október hó tizenhatodikán, (szerdán) délután hat órakor az Ügyvédi Kamara dísztermében tartja meg, amelyen dr. Benkő Géza vármegyei főügyész, az új közigazgatási törvényt fogja ismertetni. Dr. Benkő Géza a legismertebb közigazgatási jogászok egyike és az Országos Ügyvédszövetség szegedi vándorgyülésén ugyanebben a kérdésben tartott mély tudást visszatükröző előadást, amelylyel a leghivatottab kritikusok: a kartársak körében teljes elismerést vivott ki.

— **Megütötte a villanyáram.** Tegnap sulyos kimenetelü szerencsétlenség történt a Világitási Vállalat gyártelepén. Horváth J. munkás a transzformátor kapcsolóknál dolgozott, ahol a villamosáram valamiképpen megütötte. A villamosáram olyan szerencsétlenül ütötte meg Horváth Jánost, — hogy sulyos külső sérüléseket szenvedett. A mentők első segélyben részesitették, majd kiszállitották a sebészeti klinikára. A balesetből kifolyólag a rendőrség vizsgálatot indított.

— **Hétfőn minden újságárusnál a „Debreczeni Hétfői Ujságot" kérje.**

— **Összeesett az uccán.** Tegnap délután Vetési János, harmichétéves, bagaméri lakos, aki egy Debrecenkörnyéki földön, mint mezei munkás dolgozott, a Széchenyi ucca 57. számú ház előtt összeesett. A kivonuló mentők megállapitották, hogy Vetési Jánosnak sulyos hashártyagyulladása van. Debrecenbe is azért jött, mert már nem birt dolgozni és visszaakart téri Bagamérba. Vetési Jánost a mentők beszállitották a klinikára, ahol ápolás alá vették.

x **Zongorák, pianinók,** használtak újak és mindenféle hangszeráruk legelőnyösebben beszerezhetők — Szendrő Sándor, Batthyány ucca 22 szám.

— **Csalásra használta fel a kormányzó makó látogatását egy biztositási ügynök.** Makóról jelentik: Furcsa csalásra használta fel a kormányzó makói látogatását egy biztositási ügynök. A látogatás előtti napon felkereste a nemrégiben épült Vertán-telepet, amelyen munkásházak vannak. Itt azzal állott elő, hogy a kormányzó vasárnap megnézi a telepet és ha a házak nem lesznek bebiztositva, nyomban elveszi a tulajdonosoktól. Hogy a biztositást dokumentálják, rávette a háztulajdonosokat arra, hogy egy pengőért vásároljanak tőle a biztositó társaság nevét feltüntető bádogtáblát. Ezzel a mesével sikerült az ügynöknek több embert félrevezetni. Később a rendőrség tudomására jutott a dolog, amely csalás címén megindította az ügynök ellen az eljárást.

x **Világhírre** csak igazán jó gyártmányok tehetnek szert, Aspirin-tabletták az eredeti „Bayer" csomagolásban, immár harminchárom év óta a gyógyszerkincshez tartoznak és — amint számtalan szakvélemény igazolja, — a világ összes országaiban általános kedveltségnek örvendenek. — Biztos és ártalmatlan szer az oly gyakran fellépő hűléses betegségek, az azokkal együttjáró kellemetlen melléktünetek és sokszor sulyos következményei ellen való védekezése.

— **Társasvacsora a Kath. Otthonban.** A Kath. Otthon folyó hó ötödikén, — szombaton este nyolc órakor társasvacsorát rendez, amelyre a vezetőség az otthon tagjait és azok vendégeit szeretettel meghívja. Egy teriték ára két pengő. (ital nélkül). Jelentkezni lehet péntek estig Krummergruber E. a Kath. Otthon igazgatójánál és Köstner vendéglősnél, Kandia ucca 17 szám. Telefon 8-62. szám.

— **Nagyszámban jelentkeznek a hallgatók a kirakatrendező tanfolyamra.** Az október hó nyolcadikán megnyiló kirakatrendező tanfolyamra olyan nagy számban jelentkeztek a hallgatók, hogy a tanfolyam sikere, a széleskörü hatást tekintve, biztositottnak látszik. Mivel a tanfolyam előadói a későbbi előadásokon individuális munkát akarnak végezni a hallgatókkal, a jelentkezés határidejét amely szombaton ötödikén lejár, — nem szándékozza a Kereskedelmi és Iparkamara meghosszabbitani. A hátralevő két napon tehát mindenki, aki a tanfolyam részt akar venni, jelentkezzék a kamara hivatalának öt számú szobájában, Vajra irodaigazgatónál, mert későbbi jelentkezéseket nem valószinü, hogy elfognak fogadni. Tekintettel arra, hogy a tanfolyam hallgatói között számos gyakorlott kirakatrendező is helyet foglal, a tanfolyam vezetősége úgy határozott, — hogy az előadássorozat későbbi részében, az általános rész végeztével a gyakorlottabb kirakatrendezők bevonása útján, szemináriumi jelleget fog adni az egyes előadásoknak, ami az egész hallgatóságra nézve az oktató munkát hatásosabbá és közvetlenebbé teszi. Egyes szakkérdéseket, amelyre vonatkozólag az előadók kifejtik állás pontjukat, a résztvevő kirakatrendezők gyakorlata alapján is megfognak vitatni, hogy az esetleg különböző álláspontok megvilágításában élesebben domborodjék ki az előadók felfogása. Módot nyújtanak továbbá arra, hogy a gyakorlatban előálló nehézségek leküzdésére esetenként is tanácsot, megoldási lehetőségeket nyújtsanak a tanfolyam folyamán. Aki helyproblémákkal, világitással stb. nem tud megküzdeni, az alapos és kivihető megoldásokat fog kapni és természetesen mindenkor számolva az üzlettulajdonos által rendelkezésre bocsátott anyagi lehetőségekkel.

— **Kié az aranykarkötő?** A törökszentmiklósi rendőrség elfogott egy Hajdú István nevü zsebtolvajt, akit vallatóra fogtak, hogy hol és merre követett el lopásokat. Hajdú István be vallotta, hogy június hó elsején a debreceni Nagyerdőn, a Vigadó előtt ellopott valakitől egy arany karkötőláncot. Aki esetleg tud a lopásról, jelentkezzen a rendőrségen, II. emelet, 85. számú ajtó. Szinyei Merse Miklós detektivnél.

x **Olvasókörök,** ifjúsági és közkönyvtárak felszerelését jó és olcsó könyvekben, antiqurice is, előnyös fizetési feltételekkel eszközlünk. — Antalffy József könyvkereskedés. — Telefon 612. szám.

— **A Pénzügyi Tisztviselők Kuglizója** folyó hó ötödikén, azaz szombaton este hat órakor közgyülést tart. Kérem a kör tagjait a gyülésen való megjelenésre, utána disznótoros vacsora.

Elnök.

Gyászrovat

Özv. Riesz Henrikné, néhai Riesz Henrik kocsigyáros özvegye, szül. Ungváry Mária, rövid szenvedés után, 70 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 5-én délután 3 órakor lesz. Hatvan ucca 58. számu háztól, a ref. egyház szertartása szerint, a Kossuth uccai temetőbe. A temetést Gebauer Károly és Társa tem. int. rendezi.

Gyászjelentés Fazekas István v. honvéd huszár gyógykovács haláláról. „Ha élünk, az Urnak élünk, ha meghalunk, az Urnak halunk meg. Azért akár éljünk, akár haljunk, az Urél vagyunk." Róm. XIV. 8. — Összetört szivünk mélységes fájdalmával, de Isten böles akaratában való megnyugvással tudatjuk, hogy a forrón szeretett jó férj, sógor, nagybácsi és áldott emlékü jó rokon: Fazekas István, v. honvéd huszár gyógykovács, folyó hó 2-án, életének 74-ik, boldog házasságának 40. évében hosszas, de különösen 10 napi sulyos szenvedés után csendesen elhunyt. Drága halottunkat folyó hó 4-én délután 3 órakor fogjuk, József kir. herceg ucca 75. számu gyászházunktól, a ref. egyház szertartása szerint tartandó gyászima után, a Hatvan uccai temetőben levő családi sirhelyen örök nyugalomra helyezni. Végtisztességtételére rokonainkat, barátainkat fájó szivvel meghivjuk. Debrecen, 1929 október 2. Emléked szerető szivünkben örökké élni fog! Bánatos felesége: özv. Farkas Istvánné sz. Fodor Eszter. Sógorai és sógornői: Fodor Antal nejével Máró Juliánnával és gyermekeivel, Fodor Mária férjével Vitányi Sándorral és gyermekeivel, Özv. Fodor Lászlóné gyermekeivel, özv. Fodor Gáborné gyermekeivel. Nevelt fia: Fodor László. Hüséges ápolói: Fodor Esztike és Erdei Mihályné. Jó komája: Ambrus Mihály nejével és leányával. Valamint elhalt testvéreinek gyermekei és az összes közeli és távoli rokonok nevében is. A temetést Gebauer tem. int. rendezi.

Özv. Bujdosó Gáborné szül. Somogyi Zsófia 70 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 4-én délelőtt 11 órakor lesz, a Hatvan uccai temető halottasházából, a ref. egyház szertartása szerint. A temetést Gebauer Károly és Társa tem. int. rendezi.

Özv. Krämer Lajosné szül. Bertalan Elvira 78 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 4-én délután 4 órakor lesz, a Szent Anna uccai temető kápolnájából, az ág. ev. egyház szertartása szerint. A temetést Gebauer és Társa tem. int. rendezi.

Özv. Ilyés Józsefné szül Weissenbacher Borbála életének 59. évében elhunyt. Temetése folyó hó 4-én délután 3 órakor lesz, a Bozzai telep, Csóka Pál ucca 17 számu gyászháztól, a róm kath egyház szertartása szerint, a Szent Anna uccai temetőbe A temetést Dankó tem vállalat rendezi

Fagyal Miklós élt 65 évet. Temetése folyó hó 5-én délelőtt 11 órakor lesz, a Hatvan uccai temetőháztól, a ref. egyház szertartása szerint, a Hatvan uccai temetőbe. A temetést Fehértói tem. váll. rendezi.

Vizeli Sándor gazdálkodó élt 26 évet. Temetése folyó hó 5-én délután lesz. Debrecenből Pocsajba való szállitás után, a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után, a Pocsaj községi temetőbe. A temetést Fehértói tem. váll. rendezi.

Vértesi Gyula élt 23 évet. Temetése folyó hó 4-én délután 2 órakor lesz, a Kossuth uccai temetőháztól, a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után, a Kossuth uccai temetőbe. A temetést Fehértói temetkezési vállalata rendezi.

Tóth Lajos élt 36 évet. Temetése folyó hó 5-én délelőtt 11 órakor lesz, a Hatvan uccai temetőháztól, a ref. egyház szertartása szerint, a Hatvan uccai temetőbe. A temetést Fehértói tem. váll. rendezi.

Nagy László József élt 2 hónapot. Temetése folyó hó 4-én délelőtt 11 órakor lesz, a Kossuth uccai temetőháztól, a ref. egyház szertartása szerint, a Kossuth uccai temetőbe. A temetést Fehértói tem. vállalata rendezi.

Balmazujvároson a szemétdomb alá rejtette el gyermekét egy leányanya

Gyermekgyilkossággal vádolják a 20 éves leányt.

Tegnap délelőtt jelentette a balmazujvárosi csendőrség a debreceni ügyészségnek, hogy Balmazujvároson egy gyermekgyilkossággal vádolt leányanyát jelentettek fel. A jelentés nyomán az ügyészség inditványt tett a vizsgálóbiróságnak a helyszini szemle megtartására és a gyermek felboncolására. Az inditványra Preineszberger Jenő vizsgálóbiró elrendelte a gyermekgyilkossági ügyben a vizsgálatot és a boncolás megejtését.

A balmazujvárosi csendőrség közölte az ügyészséggel a gyermek gyilkosság nyomozásának a részleteit. A gyermekgyilkosságot szerdán délben fedezték fel. A nyomozás és gyanu onnan indult ki, hogy a faluban egyre szélesebb körben kezdték beszélgetni, suttogni, hogy az egyik jómódu leány, a 20 éves Bereczki Erzsébet ujszülött gyermekét elpusztitotta. Addig beszélték a feltünő ügyet Balmazujvároson, mig a csendőrök meginditották a nyomozást, de a gyanusitott leány a végsőkig tagadta a szörnyü bünt és hallani se akart a büncselekmény elkövetéséről. A csendőrök a tagadás után is folytatták a nyomozást, melynek meglepő eredménye is volt, amennyiben a szemétdomb alján meg is találták a csecsemő hullját. Ezek után a leányanya vallott, de tagadta azt, mintha megfojtotta volna a gyermekét, melyet szeptember 27-én szült, csupán azt ismerte be, hogy a törvénytelen gyermek halva született. A leányanya aztán részletesen elmondotta, hogy a faluból egy legény ejtette meg, de titkát nem mondotta senkinek. Mikor pedig már a szülés is megtörtént, akkor látta, hogy a gyermek halott. — Most se mondotta el senkinek, hogy mi történt vele, hanem éjjel, titokban elásta ujszülött gyermekét. Az eddigi vizsgálat megállapitotta, hogy a gyermek száján sérülési nyomok vannak, most aztán a boncolásnak az eredményétől függ, hogy vajjon Bereczki Erzsébet csakugyan halott gyermeknek adott-e életet. Tegnap délután ennek a megállapitására és a boncolás megejtésére Balmazujvárosra utazott Preineszberger Jenő vizsgálóbiró dr Horváth Arthur törvényszéki orvosszkértővel.

— **Baleset az útépitésnél.** A Biharitelepen most van folyamatban az útépités és ott dolgozott Szabó Mária, Régi-Téglavető hat szám alatti lakos is. Szabó Mária olyan szerencsétlenül bukott el, hogy az orrán és a homlokán rendkivül sulyos sérüléseket szenvedett. A mentők részesitették első segélyben, majd kiszállitották a sebészeti klinikára, ahol ápolás alá vették.

— **Elektromos előkészitő és stabil gőzkazánfütő tanfolyam a debreceni m. kir. fa- és fémipari szakiskolában.** A Kereskedelmi és Iparkamara közli, hogy a debreceni m. kir. állami fa- és fémipari szakiskolában, 1929. október hó tizennegyedikén, elektromos előkészitő tanfolyam nyilik meg. A tanfolyam tartama nyolc hét, előadások esti órákban, 6—9 óráig vannak. Felvehető, aki tizennyolc évet betöltött s egyévi fémipari műhelygyakorlata van. Tandij 37.30 pengő, (két részletben fizethető) vizsgadij 10.48 pengő. Jelentkezés délelőtt 10—11 óráig és délután 3—5 óráig. Ugyancsak közli a kamara, hogy folyó évi október hó huszonhatodikán stabilkazán-fütő tanfolyam nyilik meg, a fentemlitett szakiskolában. A tanfolyam tartama hat hét, előadások este 6—9 óráig, s gyakorlatok vasárnap délelőtt. Tandij 18.30 pengő, vizsgadij 7.20 pengő. Felvehető minden tizennyolc évét betöltött egyén. Jelentkezés délelőtt 10—11 óráig és délután 3—5 óráig az igazgatóságnál.

— **A Kath. Otthon** folyó hó 5-én, szombaton este 8 órakor társasvacsorát rendez, amelyre a vezetőség az otthon tagjait és azok vendégeit szeretettel meghivja. Egy teritték ára 2 P (ital nélkül). Jelentkezni lehet péntek estig Kummergruber Emil a Kath. Otthon igazgatójánál és Köstner vendéglősnél, Kandia u. 17. Tel.: 8—62.

— **Véletlenül levágta két újját.** Friedenfeld Rudolf, Böszörményi út ötvenhárom szám alatti lakos, a Svetits-bérház épitkezésénél dolgozott mint napszámos. Munkaközben egy acélrudvágó leszelte balkezének a két újját. A mentők első segélyben részesitették, majd kiszállitották a sebészeti klinikára. Sérülése nem sulyos. A nyomozás szerint a balesetet saját vigyázatlansága okozta.

— **Uj Szoboszlay Sándort felvették a Képzőművészeti Főiskolába.** Ismeretes hogy dr. Vásáry István polgármester támogatásával ifj. Szoboszlay Sándor tehetséges ifjú szobrász Budapestre útazott, hogy a Képzőművészeti Főiskolára felvétesse magát. Mint most örömmel értesülünk a tizenhét jelentkező közül négyet és ezek között ifj. Szoboszlay Istvánt is felvették a főiskolára és mindjárt fent is maradt. — Igy a rendkivül tehetséges debreceni ifjú előtt megnyilt az érvényesülés útja. Mindenesetre szigoru főiskolai felvételi vizsga élénken igazolja, dr. Vásáry István polgármestert abban a tekintetben, hogy nem érdemetlenre pazarolta jóindulatát és pártfogását.

— **Elgázolta a kerékpár.** Paksi Imréné, ötvennyolcéves, Téglavető 201. szám alatti lakost, tegnap délután sulyos baleset érte, amint a Hatvan ucca 23. számú ház előtt átment az úttesten egy arra haladó kerékpáros fiatalember elgázolta. Paksiné hangos sikollyal terült el a földön. A kerékpáros pedig vad iramban elszáguldott, úgyhogy a járókelőknek a számát megnézni sem volt idejük. A mentők azonnal kivonultak és megállapitották hogy Paksi Jánosnénak a lábán másfél centiméter hosszú repedés van. A szerencsétlenül járt asszonyt bekötözték és a lakására szállitották.

Mielőtt szőrmeszükségletét beszerezné,
vételkötelezettség nélkül keresse fel
Zengewald szücs és szőrmeüzletét
Simonffy ucca 2.
Javitásokat és méret után bundákat szakszerüen, legolcsóbb árban készit.

x **Legújabb színesfotobróm,** őszi hangulatu képeslapok megérkeztek. 6 és félx9 fényképezőgépek 4 pengő, tucat lemez hozzá 1 pengő 30 fillér, 4 és félx6 fényképezőgépek 1 pengő 50 fillér, pár nap múlva, Springer papir fotoszaküzletében.

— **Szüreti mulatság.** Vasárnap, október hó hatodik napján a vasúti KANSz. otthonban hurkaestéllyel egybekötött, családias jellegü szüreti mulatság lesz. Belépődij személyenként egy pengő. Kezdete este nyolc órakor. Vége reggel négy órakor. — Hegybiró: vitéz Dáry István. Rendezők: Dáry Illi, Pazonyi István, Vágó László, Kovács Béla, Veres Sanyi.

x **Halmosné, Fancsovits Emma** tánciskolája az Egységespárt helyiségében (Ferenc József út 28-a) október hó 20. napján nyilik meg. Beiratkozni lehet Szent Anna ucca végén levő Máv. palotában, V. lépcsőház.

x **Gondját, baját elfelejti,** ha kezébe veszi a „Magyar Magazin" jubileumi számát, mely fennállásának egyéves fordulóján, október hó elsején jelent meg, minden eddigit felülmúló tartalommal. Egész iró- s rajzológárda vonult fel ebben a számban, hogy ünnepelje az ország legszebb és legnivósabb képes folyóiratát s ez a felvonulás valóban reprezentativ jellegü. Farkas Imre, Egyed Zoltán, Gáncs Demeter, Kósa Lajos versei, Hanuszik Elemér, Ternay István, Tamás István novellái, Segesdy László, Görög László stb. cikkei, krokijai, aperszüi teszik nivóssá és változatossá a „Magyar Magazin" új számát, melyekhez Fejes Gyula, Gebhardt Tibor, Hanuszik László, Georg, Forray és D. Róna Emmy készitettek művészi illusztrációkat. Rengeteg érdekes cikk, művészi foto, ötletrajz, színház, film-, rádió-, gramafonkritika, logikai nyomozás, társasági élet, sport, divat és újtipusu keresztrejtvény tarkitja ezt a remek lapot, melynek új száma közli a novellapályázatra beérkezett 110 pályamű felsorolását is. Vegye meg, olvassa el és beszéljen róla, mert ez a folyóirat a mai, modern és müvelt ember lapja. Egyes szám ára egy pengő. — Előfizetőknek nagy kedvezmények! Mutatványszámot díjtalanul küld a kiadóhivatal: Budapest, V. Sziget u. huszonhat szám.

x **Művészi fényképek** mesteri kidolgozásban láthatók Varga fényképész új kirakataiban, Piac ucca 7.

x **Uj, gyönyörü kirakatban** gyönyörködhet Varga fényképésznél, — Piac ucca 7. szám.

— **Eljegyzések.** Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő eljegyzéseket jelentették be Klein Ignác—Treitel Janka, Gáti Károly—Szentmiklósi Borbála, Tóth Lajos—Ráthonyi Mária, Bodnár István—Eliser Mária, Földi Sándor—Tökés Erzsébet, Torkos István—Kecskés E. Wilhelm Ágoston—Balla Julia.

— **Születések.** — Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő születéseket jelentették be: Szoboszlai S Máv. pályaőr, l. Juhanna Kiss Mihály gazdálkodó, fiú Mihály. Frenkel Andor bőrkereskedő, f. Gy.

— **Halálozások.** Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő halálozásokat jelentették be: Fagyal Miklós ref. 65 éves, — Bethlen ucca 8. szám. — Tóth Julia ref. 9 hónapos, Pesti ucca 4. szám. — Fazekas István ref. 73 éves. József kir. herceg ucca 75. szám. — özv. Krammer Lajosné ág. ev. 78 éves, Eötvös ucca 23. szám. — Kiss Mihály ref. 59 éves, Ondód. — Mikó Margit ref. 10 éves, Nagyvárad ucca 21. szám. Vizeli Sándor ref. 26 éves, Pocsaj. — Veresi Gyula ref. 22 éves, Szép ucca 10. szám. — Tóth Lajos rk. 36 éves, Téglavető 241. szám. — özv. Riesz Henrikné, ref. 70 éves, Hatvan ucca 58. szám.

Csak egy mosolyt

ELKÉSETT JÓSLAT.

— Ha így él tovább, negyvenéves korában megfog halni.

— Fütyülök rá.

— Miért? Talán annyira életúnt?

— Dehogy. Hanem negyvenegyéves vagyok.

SPIRITISZTA SZEÁNSZON.

A szeánsz vezetője a résztvevőkhöz: — Kérem, a résztvevők között van-e az az úr, aki nőül vette a szellem feleségét? A szellem ugyanis arra kér, hogy annak az úrnak őszinte részvétét fejezzem ki.

TULTETT RAJTA.

Pistike: Mama, az olvasókönyvben olvastam, hogy a teve két hétig is elél víz nélkül.

Anya: No bizony, nem olyan nagy dolog az, apád már két éve nem ivott vizet!

— **Győrben letartóztattak két kommunistát.** A győri rendőrség hetekig tartó nyomozás után, kommunista szervezkedést leplezett le. A kommunista szervezkedés két győri exponensét, Krausz Ferenc huszonhárom éves és Czeiner Ferenc harmincéves asztalosokat letartóztatták. A házkutatás során Krausz lakásán több kommunista röpiratokat, a magyarországi kommunistapárt kiálltványait és egyébb kompromitáló iratokat talált tak. Czeiner Ferenc Horgos Mihály álnév alatt szerepelt Győrött és azelőtt pedig Budapesten. Összes személyi adatait Bécsben hamisították. Horgos futárszolgálatot tartott fenn Győr és Bécs között, illetőleg Budapest és Bécs között. Előzőleg a politikai bűncselekményekért internálva volt és ki is volt tiltva az ország területéről. Lopás miatt is folyt már ellene eljárás. A két agitátor minden valószínüség szerint sejtrendszer kiépítésén munkálkodott és valószínüleg társaik is voltak. A rendőrség a nyomozást tovább folytatja.

— **Miskolcon megbukott az iskolai tejakció.** Miskolcról jelentik: A főváros példájára Miskolc városa is akciót indított az összes elemi iskolákban az ingyenes tejtizórai bevezetésére. Míg más vásorokban ez az akció teljes sikerrel járt, addig Miskolcon sajnálatos módon kudarcot vallott a kísérlet, aminek oka részben a szülők közömbössége, másfelől a hibás szervezés volt. Az akció megindítói 14 fillért kértek a szülőktől két deci tejért, ami hetven filléres tejárnak felel meg holott az akció harminckét fillérért kapja a tejet. Igy történt, hogy a szülőknek alig egyharmadrésze vállalta a szegény gyermekek tejtízóraijának a költségeit, a legszomorubb azonban az, hogy ebből a tízóraiból csak a fizetni tudó szülők gyermekei kaptak, úgyhogy 1900 elemi iskolásból, mindössze négyszáz jómódu gyermek jutott tejhez, a szegény gyremekek azonban, akik elsősorban szorultak a jótéteményre, nem jutottak tejhez. Most azután a hibákon okulva más alapon szervezik meg az iskolai tejellátás ügyét.

— **Egy mohamedán fejedelem nőül vesz egy cukrászleányt.** Párisból jelentik: A párisi sajtó élénken foglalkozik azzal a hírrel, hogy Aga Kháu, a mohamedánság egyik legfőbb fejedelme, nőül veszi egy chaméry-i cukrász leányát, aki néhány hónapig egy párisi drogériában volt kiszolgáló. — Aga Kháu először 1908-ban nősült, akkor Teréz olasz hercegnőt vette el nőül, aki 1926-ban meghalt.

x Vidéki útakra a Fortuna bérautó állalatnál rendelhet autót. Csapó u. 0. szám. Telefon 320.

Megszűnik Dégenfeld-tér 11. sz. alatt **Mayer Jánosné** rőfös üzlete. A raktáron levő árut olcsón kiárusitom

Budapestre ment öngyilkosságot elkövetni egy debreceni hadirokkant

Nyomora miatt a Dunába akarja ölni magát.

Tegnap délelőtt megjelent a rendőrségen Ölvedi Eszter, Rokkant telep, Doberdó ucca 18. sz. a. lakos. Elmondotta a panaszfelvételnél, hogy nehány hónappal ezelőtt összeköltözött Porcsin Viktor debreceni napszámossal, aki egyébként hadirokkant is. Az utóbbi időben Porcsinnak nem igen volt munkája és emiatt nagyon el volt keseredve.

Porcsin Viktor szerdán eltávozott hazulról és nem tért vissza este sem. Ölvedi Eszter hiába várta házastársát, helyette egy cédulát talált, amelyen ákom-bákom irással bucusorok álottak:

Kedves Esztikém, a helyzetem türhetetlen, nincs munkám, nincs megélhetésem, már nem birom tovább a nyomort. Felmegyek Budapestre, hogy a Dunába öljem magam. Isten áldjon. Viktor.

Ölvedi Eszter kétségbe esve sietett a rendőrségre a levéllel és sirva könyörgött, hogy akadályozzák meg a házastársa öngyilkosságát. A rendőrségen megnyugtatták a szegény asszonyt és egyuttal megindították a nyomozást az eltünt Porcsin Viktor után.

A tiszazugi borzalmak ujabb fejezete

Öngyilkos lett két tiszazugi gyanusitott asszony.

Szolnok, okt. 3. A nagyrévi méregkeverő asszonyok közül a minap kilencet elbocsátottak, mert a törvényben előirt időn belül semmiféle bizonyitékot nem tudtak ellenük produkálni. A gyanusitott asszonyok hozzátartozóinak holttesteit exhumálták és a bélrészeket felküldték Budapestre. Nagy meglepetést keltett, hogy az elbocsátott asszonyok közül ma letartóztatták **Győző** Lajosné, **Süllye** Dénesnét és B. **Takács** Lajosnét.

A községekben igen nagy izgalom az asszonyok között és tegnap csaknem egyidőben **két asszony követett el öngyilkosságot.** Özvegy **Csabai** Gáborné, **Sáfrány** Eszter nagyrévi és P. **Kiss** Istvánné tiszakürti asszonyok, akik egyizben letartóztatásban voltak, tegnap **marólugot ittak.**

Csabai Gáborné nyomban meghalt, Kiss Istvánnét pedig a szolnoki kórházba szállitották és ott halt meg.

Érdekes, hogy Csabainé hozzátartozójáról készült lelet negativ volt. Kiss Istvánné exhumált hozzátartozójáról szóló lelet még nem érkezett le Szolnokra, de az öngyilkos asszony halála előtt azt hangoztatta, hogy ártatlan

Több mint 300 futó vesz részt a városon keresztül való stafétafutásban

Több futtballcsapat is indul a Hősök emlékversenyén.

Hatalmas tömegverseny lesz a vasárnapi városon keresztüli staféta, — amelyet az aradi 13 vértanu és a világ háboru hősi halottainak emlékére rendez a Magyar Athletikai Szövetség keleti kerülete. Bár a nevezési zárlatig csak tizenhat csapat jelentette be részvételi szándékát, a tegnapi nap folyamán azonban újabb tizenegy résztvevő jelentkezett s igy csaknem háromszáz résztvevővel folyik le a kegyeleti stafétafutás Debrecen városon keresztül. Értesülésünk szerint a rendezőség további nevezéseket is elfogad ma estig bezáróan. Tekintettel arra, hogy vasárnap nem lesz Debrecenben futtball mérkőzés, több futtball csapat részvételére is lehet számitani. A DKASE ilyen alapon indítja stafétáját és viszi ki részét a kegyeletes ünnepségből, futtball csapatának indítása által.

A mai napig tehát öt sportegyesület, hét középiskolai csapat, hét honvéd, illetve közrendészeti alakulat csapata és hét levente csapat jelentette be részvételi szándékát és vesz részt a városon kresztüli stafétában.

Az ünnepség társadalmi része 12 órakor veszi kezdetét a 39-es hősök emblékoszlopánál, ahol a 39-es Bajtársi Egylet és a Mansz. nevében ünnepi beszéd keretében megkoszorúzzák az emlékművet, amelyet a stafétában résztvevő csapatok koszoru elhelyezése követ. Az emlékműnél a 11. honvéd gyalogezred zenekara hangversenyez, délelőtt tizenegy órától.

— **Szerelmi bánatában áttévedt a határon.** Temesvárról jelentik, hogy legutóbb a hadbiróság elé került Szilágyi Mária tizennyolcéves őscsanádi magyar leány, aki szerelmi bánatában bújdosásnak indult és eközben áttévedt román területre. Itt a határőrök elfogták és Temesvárra szállitották. A hadbirák kérdésére elmondotta, hogy csalódott szerelmében és elszökött hazulról, hogy a Marosba ölje magát. Később meggondolta a dalgot, órákon át kóborolt a kukoricások között és nem vette észre, hogy mindjobban eltávolodik a községtől. Hirtelen szuronyos katona állott eléje és csak akkor jött rá, hogy áttévedt a határon. A hadbiróság eléggé könyörületes volt a fiatal leány iránt, mert nem hónapokra itélte el, tiltott határáttépés cimén Szilágyi Máriát, hanem csak négy napra.

— **Eltörte a lábaujját a rázuhanó vasdarab.** Fekete Sándor tizenkilencéves lakatos tanulónak, aki *Piros* Béla Péterfia ucca 32. szám alatt levő lakatos mühelyében dolgozott, munkaközben egy 45 kilogramm suly vasdarab a jobblábára esett, melynek nagy ujját eltörte. A mentők részesitették első segélyben. Sérülése sulyosabb, kiszállitották a sebészeti klinikára.

x Liener fényképész felkéri a n. é. közönséget, a Csapó ucca 1. sz. alatti **kiállitásnak a megtekintésére.**

Frontharcosok!

A MOVE kebelében szervezkedő magyar frontharcosok találkozója október 6-án, vasárnap délelőtt fél 11 órakor a Podmaniczky u. 45. sz. alatti székház II-ik emeleti disztermében lesz. A találkozónk, amelyre a kereskedelemügyi minisztérium és a magánvasutak 50 százalékos menetdijkedvezményt engedélyeztek és az eddigi bejelentések szerint is már a vidék képviseletében több mint 120 front harcos fog megjelenni. A találkozó ugy általánosságban, mint részleteiben foglalkozni fog a magyar frontharcosok jelenlegi helyzetével, továbbá a szervezési munkálatok ezidőszerinti állásával. Az értekezlet lezajlása után a frontharcosok bizottságilag megkoszoruzzák a Hősök Emlékét. — A MOVE budapesti főosztálya ezuton is felkéri a megjelenő frontharcosokat, hogy lehetőleg harctéri kitüntetéseikkel és a frontharcosi jelvénnyel jelenjenek meg. Sok irányu és tömeges megkeresésekre közlöm a bajtársakkal, hogy a szervezkedést ezidőszerint a MOVE belügyminiszterileg jóváhagyott alapszabályai keretén belül csináljuk. Egyesületünk politikával nem foglalkozik és célunk a világháboru magyar hőseinek megbecsülését és méltányását biztositani, mert jelenleg bajtársaink sok mindenféle vonatkozásban háttérbe vannak szoritva: ezért akarjuk érdekeiket felkarolni.

Bajtársak! Önmagatokat becsülitek meg, ha azok, akik közülünk valók és türhető helyzetük megengedi, hogy tagsági dijaikkal, személyökkel, egyesületünk támogatására sietnek és egyben vállvetve kiküzdeni igyekezünk, a balsors által az élet küzdelmeiben lemaradt, azon bajtársak jobb életlehetőségét, akik velünk küzdöttek a Hazáért — becsülettel.

Belépések a nálam levő Személyi lapok kitöltése és a frontharcosi mivoltára már e lap hasábjain közölt, okmányszerü igazolás által történik.

A MOVE budapesti főosztály Elnökségének felhatalmazásából

Kegyes Ferenc
Debrecen és környéke
szervezője
Ferenc József ut 58.
sirkő raktár.

— **Szerencsétlenül járt pályamunkás.** *Nagy* István huszéves MÁV pályamunkás hajdudorogi lakosnak munka közben egy vassin a lábára esett és a bal lábán egy ujj egyik izét levágta. A mentők a sebészeti klinikára szállitották. Sebének bekötözése után az állomáson lévő lakására szállitották.

— **A frankfurti állatkert egyik medvéje kitépte egy kisfiú karját.** — Majna-Frankfurtból jelentik: A frankfurti állatkertben tegnap délben szörnyü szerencsétlenség történt. Az egyik iskola növendékeit a tanitók az állatkertbe vitték, hogy szemléltető oktatás keretében ismertessék meg velük a állatokat. A medveketrecnél egy 11 éves iskolás fiú, kockacukrot nyujtott be a rácsonát a medvének. A medve a cukorral együtt a kisfiú karját is bekapta s mire a szerencsétlen gyermek kétségbeesett jajkiálltásaira az őrök odasiettek és kiszabaditották szorongatott helyzetéből a kisfiút, a medve már kitépte tövéből a kisfiú egész balkarját. A gyermeket életveszélyes állapotban a kórházba szállitották.

Gazdaság - ipar - kereskedelem

Megszünt Debrecenben a száj és körömfájás

Hétfőn már megtartják a sertésvásárt, kedden a marhavásárt.

— Hirdetmény. —

Debrecen sz. kir. város elsőfoku közigazgatási hatósága, mint állategészségügyi hatóság az V. állategészségügyi körzetben járványosan fellépett ragadós száj- és körömfájás állati betegségeket **megszüntté nyilvánitja.**

Igy már folyó évi **október hó 7-én**, hétfőn rendes (tehát nem zárt) heti **sertésvásár, október 8-án**, kedden pedig teljes **heti állatvásár** — hasitott körmü állatok felhajtásával is — **fog tartatni?**

Debrecen, 1929 október hó 3.

Dr. Vass tanácsnok.

E hónap végéig lehet a társadalombiztositói késedelmi pótlék elengedését kérni

A népjóléti miniszter, mint ismeretes, rendeletet adott ki az 1928 decemcember harmincegyedike előtti betegségi biztositási járulékhátralékok rendezéséről. E rendelet szerint az 1925 január elseje előtti időre kirótt betegségi biztositási járulékból és ezek után számitott késedelmi pótlékból származó tartozást hivatalból törölni kell. Az 1925. és 1926. évekre előirt betegségi biztositási járulékból és ezek után számitott késedelmi pótlékból származó hátralékok fele méltányosságból törölhető akkor, ha az érdekeltek ezt október harmincegyedikéig kérik. Igazolni kell azonban, hogy a hátralék behajtása az üzem, vállalat anyagi megrázkódtatásával járna, vagy a munkaadót foglalkozása folytatásában akadályozná, vagy a munkaadó és családja megélhetését veszélyeztetné. A kérelmet az illetékes kerületi pénztárnál kell előterjeszteni. Hivatalból törlik azok 1928 december, január elseje előtti késedelmi kamtát, akik járuléktartozásukat ez év végéig kifizetik.

Kissé emelkedő árak, nagy forgalom a piacon

Az őszi időjárás következtében a debreceni zöldségpiacon az árak emelkedő tendenciát mutatnak. — De ennekdacára a termelők még sincsenek megelégedve az árakkal. Elkeseredetten hangoztatják, hogy évek óta nem volt ilyen alacsony a zöldségek értéke mint az idén. A piac elég forgalmas, bár az igazi idénynek már vége. De azért most is megszokottan szines és mozgalmas a piac képe. Alkudozó asszonyok, kalapos és kendős vásárlók lepik el a széles Rákóczi-utcát. Mázsálják a nagy tételekben megvett paprikát, uborkát, paradicsomot, máshol pedig parázs alkudozás folyik egy-egy káposztafej körül.

Az árak egyébként, amint irtuk, magasabbak mint legutóbb, bár még mindig elég alacsonyak. 10 fillérért 30 drb szép zöld paprikát lehetett kapni, mig az uborkának százа 70 fillér volt. Egy drb karfiolt 30—40 fillérért adtak, annál olcsóbb volt a hagyma, amelyből egy kilót vesztegettek 6 fillérért. A zöld-babnak 60 fillér, a paradicsomnak 4—5 fillér, a burgonyának 10—14 fillér volt kilója. A kelkáposztának 4—6 fillér, a kalarábénak 2—4 fillér, a káposzta 6—10 fillér, a tök 6—10 fillér darabonként. Egy koszoru fokhagymát 60 fillérért adtak. Spenótnak és sóskának 14—15 fillér volt tányérja. Zöldségfélének és sárgarépának 6—10 fillér csomagja. — A gomba ára különösen leszállt, 10—14 fillérért adták csomóját.

A gyümölcspiacon erős kereslet mutatkozott. A háziasszonyok, a kik eddig elmulasztották a lekvárfőzést, most az idény végén akarják pótolni e hiányt. Épenezért a berzencei szilva felszökött 30—36 fillére. Az őszibaracknak 70—1.20, a csemege szőllőnek 80—90, a közönséges szőllőnek 35—40, az almának 25—30, a téli almának 40—60, diónak 80—100, ringlónak 30—40, körtének 40—60 fillér volt a kilója.

A gyümölcspiacon az idény előrehaladtával ujabb drágulást várnak a termelők. Ezt a drágulást a vásárló közönség nem valami nagy öröme várja.

Kép a debreceni piacról. — (Szathmáry Imre rajza.)

87 ajánlat érkezett a debreceni postapalota épitésére

A mult napokban bontották fel Budapesten a debreceni postapalota épitésére benyujtott pályázatokat. A különböző munkákra 87 ajánlat érkezett be, közöttük igen sok a debreceni vállalkozó.

Az építkezési munkákra kilenc generál-ajánlat érkezett be. Ezek között csak lényegtelenek a különbségek. Minden remény meg van rá, hogy debreceni vállalkozók, illetve iparosok kapják meg a postapalota épitési munkálatait.

A beérkezett ajánlatok a következők:

Generálvállalkozók: Tóth Lajos és Fiai (Debrecen) 1,141,767 pengő, Balla Fehér és Dános (Debrecen—Budapest) 1.175,547 pengő, Bogdánffy és Vitéz Cséry (Budapest) 1.106,945, Fekete Ferenc és Csonka Ferenc (Budapest) 1.136,302, Bisottka István és Stabil (Debrecen—Budapest) 1.212,253, Kellermann László (Budapest) 1.223,749, Asztalos István és ifj. Tóth Pál (Debrecen—Nyiregyháza) 1.271,035, Tóth és Sebestyén rt. (Debrecen) 1.138,997, Kardoss Iván (Budapest) 1.135,562, és Takács Albert (Debrecen) 1.102,676 pengő.

A generál vállalkozóknak a legfőbb építési munkanemekre vonatkozó részletajánlatai a következő összegeket mutatják fel. (A számok jelentése: föld, kőmüves és elhelyező munka + vasbeton munka.) Tóth Lajos és Fiai 281,417 + 215,927. Asztalos és ifj. Tóth 280,820 + 273, 114. Tóth és Sebestyén 310,081 + 283,620, Kardoss Iván 281,664 + 240,397. Takács 278,107 + 249,042. Balla és Társai 325,143 + 244,327. Bogdánffy és Társa 284,268 + 245,860. Bisottka és Stabil 339,033 + 237,544. Kellermann 280,000 + 250,080. Fekete és Társa 295,462 + 233,171.

A többi részletmunkákra a következő ajánlatok érkeztek be:

Nagybátony Ujlaki rt. (padlóburkoló munka) 6,672 P. Debreceni Asztalosmesterek Szövetkezete asztalos munkára 48,163.60 P. Szendrey Sándor (Debrecen) ácsmunkára 22,366.68 P. Zelinger Ede (Debrecen) mázoló munkára 14,484.20 P. Zelinger Ede (Debrecen) szobafestő munkára 7,520.20 P. Berger Zsigmond (Debrecen) üveges munkára 13,852.72 P. Vitéz Onodi János (Debrecen) tetőfedő munkára 5,110 P. Üvegkereskedelmi rt. (Debrecen) üveges munkára 10,296.20 P. Kritolffy Vince (Budapest) burkoló munkára 34,278.50 P. Harkányi E. és Fia (Debrecen) kőfaragó munkára 14,468 P. Harkányi Ede és Fia (Debrecen) gipszmintázó munkára 6,600 P. Csapó Miklós (Debrecen) ácsmunkára 23,801.50 P. Kardoss László (Debrecen) vászonredőny munkára 3,803.10 P. Harsányi István (Debrecen) asztalos munkára 58,969 P. Vulkán festő (Debrecen) szobafestő és mázoló munkára 17,377 P. Kohn Sándor (Debrecen) szobafestő és mázoló munkára 29,133.25 P. Dancs Pál (Győr) vászonredőny munkára 2.961.91 P. Pestszentlőrinci Parkettgyár (Budapest) fapadozati munkára 54,740 P. Bálint Lajos (Debrecen) asztalos munkára 50,640 P. Bálint Lajos (Debrecen) lakatos munkára 16,227 P. Bálint Iajos (Debrecen) mázoló munkára 52,162 P. Debrecenszky kárpitos (Debrecen) vászonredőny munkára 3,049 P. Pick Ede (Budapest) kárpitos és vászonredőny munkára 4,853 P. Piros Béla (Debrecen) vasszerkezeti munka 13,943 P. Piros Béla (Debrecen) szegező lakatos munka 20,092 P. Piros Béla (Debrecen) diszlakatos munka 53,881 P. Magaziner Lajos (Budapest) redőny munka 4,686.40 P. Király Imre és Bucsay István (Debrecen) bádogos munka 14,795.80 P. szegezőlakatos munka 13,685 P diszlakatos munka 49,871.50 P. Killer Ede (Debrecen) kárpitos és asztalos munka 57,851.20 P. Fülöp Miklós (Debrecen) bádogos munka 16,008.50 P. Auspitz Simon (Debrecen) bádogos munka 14,499 P. Paplógó Mihály (Kispest) diszlakatos munka 32,378 P, szegezőlakatos munka 14,234.80 P. Hubertusz Kőbánya rt. (Debrecen) kövező munkára 22,436 P. Debreceni Műkögyár rt. (Debrecen) kőfaragó munkára 11,910 P, burkoló munkára 38,532 P, gipszmintázó munkára 4,780 P. műkőmunkára 112,114.30 P. Sárkány Ervin (Budapest) burkoló munkára 3,485 P. Naschichi gyár parkett munkára 50,456 P. Müller Rezső (Budapest) vászonredőny munkára 4,758 P. Poletzer és Társa (Budapest) parkett munkára 51,800 P. Lednitzky és Társa (Budapest) vászonredőny munkára 4,120.40 P. Tisszen Géza (Debrecen) szobafestő munkára 5,330 P. mázoló munkára 13,738 P. Miskolczy és Társa (Budapest) tetőfedő munkára 5,040 P, asztalos munkára 14,488 P. Kovács József (Budapest) műkő munkára 106,010 P, gipszmintázó munkára 6,600 P. Sallay Testvérek (Debrecen) asztalos munkára 37,275 P. Melacó rt. (Budapest) burkoló munkára 40,470 P, műkőre 122,168 P, gipszmintázó munkára 8,015 P. Urbach és Tafler (Budapest) burkoló munkára 41,836 P, kövező munkára 29,820 P. Magyar Ruggyantagyár rt. (Budapest) különleges padlóburkoló munkára 8,750 P. Fried és Benedek (Budapest) fapadozat munkára 55,048 P. Rákos Manó (Budapest) műkő munkára 54,510 P. Nyitrai és Társa (Budapest) asztalos munkára 41,851 P. Márkus Miksa (Budapest) lakatos munkára 44,985 P, vasszerkezeti munkára 10.570 P, üvegtető munkára 19 ezer P. Camill János (Nyiregyháza) mázoló munkára 13,833.40 P. Krosit Rt. (Budapest) aszfaltburkolati munkára 2,684 P. Bessenyei, Weisz és Kovács (Debrecen) asztalos, lakatos és mázoló munkára 77,556 P. Preisler Mór (Debrecen) diszlakatos és mázolómunkára 57,548.30 P. Szántó Miklós (Debrecen) vászonredőny munkára 3,676.90 P. Pongrácz Árpád (Debrecen) asztalos, lakatos és mázoló munkára 74 ezer 738,50 P. Schuller Sámuel (Debrecen) szobafestő munkára 10,326 P. Mandel Lajos (Debrecen) szobafestő munkára 9,607.40 P. Heimlich János (Budapest) ács munkára 19,266.30 P. Szálkay László és Társa (Debrecen) vasszerkezeti munkára 9,824 P. diszlakatos munkára 44,734 P. Lakatos munkára 72.176 P. Propper Sándor (Budapest) üveges munkára 12.258 P. Fekete Lajos (Debrecen) lakatos munkára 85.846 P. Haas és Somogyi (Budapest) vasszerkezeti munkára 11,079 P. Üvegtető munkára 10.080 P. Szegező lakatos munkára 21.700 P. Vasgerendákat Árusító Rt. (Budapest) vasmunkára 64.068.40 P. Eternit Művek (Budapest) tetőfedő munkára 5.170 P. Kozma Pál (Budapest) ács munkára 19,620.80 P. Hajtár Lajos (Budapest) vasszerkezeti és diszlakatos munkára 48,836 P. Ruggyantaárugyár Rt. (Budapest) aszfalt munkára 3080 P. Korányi és Frölich (Budapest) vászonredőny munkára 3,929 P. Piros Béla (Debrecen) redőnymunkára 4320 P. Nagybátony Ujlaki Téglagyár müpala tetőfedő munkára 5250 P. Tóth Testvérek (Kispest) redőnymunkára 3,752 P. Katzmarek és Társa (Budapest) vasszerkezeti munkára 25.450 P. Körmendy Lajos (Budapest) gipsz- és szobrászmunkára 28,378 P. Dalbert Károly (Budapest) gipsz- és szobrászmunkára 104,127 pengő.

A „DEBRECZEN" szombat reggeli száma közli az egész heti teljes rádió-műsort.

Terménytőzsde

A készárupiacon élénk kereslet mutatkozott, főleg a malmok igyekeztek áruhoz jutni. A kínálat azonban oly csekély, hogy nem áll arányban a kereslettel és így a malmok mai szükségletét sem tudták teljesen kielégíteni. Nap-nap után van érdeklődés nálunk a liszt iránt, nemcsak a belföldi fogyasztás javul, de a magyar liszt olyan helyekre is eljut most, ahova évtizedekig hiába gravitált. A gabonapiacon legalább is ennek tulajdonítják a malmok forszírozott vásárlásait. Összesen 45 vagon buza cserélt gazdát és az árát 15—20 fillérrel felemelték. Főleg a felsőtiszai és a dunántuli buza drágult.

A rozspiacon is élénk a kereslet, mintegy 20 vagon rozs cserélt gazdát. Átlagosan 40—45 fillérrel drágult a rozs, a kötések 15.75—15.90 pengős áralapon jöttek létre pesti paritásban.

A takarmánypiacon üzlettelenség mutatkozott, csak zabban volt kötés, egyébként inkább csak névleges árak alakultak ki. Egy tétel zabot 13.50 pengőért vásároltak pesti paritásban. A zab árát 25 fillérrel felemelték.

A budapesti árutőzsde hivatalos árfolyamai: Buza tiszavidéki uj 77 kg-os 21.95—22.20, 78 kg-os 22.00—22.35, 79 kg-os 22.40—22.65, 80 kg-os 22.55—22.80, felsőtiszai 77 kg-os 21.30—21.55, 78 kg-os 21.40—21.70, 79 kg-os 21.60—21.75, 80 kg-os 21.70—21.85, fejérmegyei, bácskai, dunántuli és pestvidéki 77 kg-os 21.10—21.35, 78 kg-os 21.20—21.55, 79 kg-os 21.50—21.65, 80 kg-os 21.60—21.75.

Rozs pestvidéki 15.90—16.05, más 15.90—16.05, sörárpa 20.00—21.50, egyéb 17.50—19.00, takarmányárpa 15.25—15.75, Ia 15.75—16.50, köles 11.00—12.00, zab Ia 15.00—15.50, repce 51.00—53.00, korpa 11.00—11.25.

A határidőpiac hivatalos árfolyamai: Buza októberre 21.48, 21.54, 21.58, 21.62, 21.65, 21.75, zárlat 21.75, márciusra 23.84, 23.90, 23.96, 23.92 24.03, 24.09, 24.04, 24.06, zárlat 24.05—24.06, májusra 24.60, 24.65, 24.63, 24.67, 24.70, 24.78, zárlat 24.76, 24.78.

Rozs októberre 16.07, 16.23, zárlat 16.35, márciusra 18.45, 18.42, 18.58, 18.60, 18.70, 18.73, zárlat 18.72—18.73.

Tengeri májusra 17.60, 17.59, 17.73, 17.70, 17.76, 17.80, 17.85, 17.79, zárlat 17.79—17.80.

Liverpooli gabonatőzsde.

Liverpool, október 3. A gabonahatáridőpiac irányzata ma ismét lanyha volt. Már az első árfolyamok alacsonyabb árbázison alakultak, később további gyengülés keletkezett. A déli órákig az olcsóbbodás ½—1 pennire (q-ként 13.26 pengő) rugott. Buza októberre 9 sh 0.1½ d (27.73 pengő, decemberre 9 sh 5 háromnegyed d (29.08 P), márciusra 10 sh (30.67 P), májusra 10 sh 3 háromnegyed d (31.63 P).

Pesti állatvásárok.

A mai marhavásárra felhajtottak 891 darab vágómarhát. Árak: ökör legjobb 110—124, kivételesen 128—136, közepes 78—106, gyengébb 56—76. Bika legjobb 104—118, kivételesen 120—124, közepes 86—102, gyengébb 72—84. Tehén legjobb 100—118, kivételesen 120—124, közepes 70—98, gyengébb 44—68. Bivaly 48—75. Növendékmarha 70—100, csontozni való marha 32—44 fillér. A vásár a nagy felhajtás és ag yengébb husfogyasztás következtében aránylag lanyha irányzat mellett folyt le. A prima marhák ára 2, a közép és gyengeminőségek, valamint a bikák ára 4—6 fillérrel olcsóbbodott. A felhajtásból előrelátható-an 200 darabnál is több fog eladatlan maradni.

A ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak 3200 sertést. Eladtak élősulyban kilogrammonként könnyü sertést 1.22—1.36, közepest 1.36—1.46, nehéz sertést 1.46—1.52 pengős áron. A vásár irányzata élénk.

Ötvenezer pengős hitelkeretből csak harminchatezer pengőt vettek igénybe a fagykárosult békésmegyei gazdák.

Gyuláról jelentik: Békésmegye gazdasági felügyelője most tette közé jelentését a kormány által rendelkezésére bocsájtott fagykárkölcsönről. A jelentés szerint ez év tavasszán a fagy károsult békésmegyei gazdák részére vetőmag beszerzése céljaira ötvenezer pengő kölcsönt engedélyezett a kormány. Ebből azonban a gazdák mindössze harminchatezer pengőt vettek igénybe.

VALUTÁK.

Argol font	27.70
Belga frank	79.85
Cseh korona	16.98
Dinár	10.07
Dán korona	152.85
Dollár	574.20
Francia frank	22.55
Lei	3.40
Lira	30.10
Lengyel zloty	64.35
Leva	4.16
Német márka	136.80
Norvég korona	152.85
Osztrák schilling	80.65
Svájci frank	110.60
Svéd korona	153.75
Spanyol pezeta	85.10

Szerkesztői üzenetek

Magyar hazám fohásza. Tehetség mutatkozik versében, de annyira még nem kiforrott, hogy közölni lehetne.

Ha kigyul emléked. Szertelen, bár egyes helyeken egész takaros sorai vannak. Próbálja meg egészen természetesen kifejezni magát, sokkal sikerültebb írásokat kaphatunk akkor öntől. Ez nem vált be.

Atom. Versei között van egyikmásik, mely biztató, de még nem közölhető egyik se. Legjobban sikerült a „Piros pipacsok".

Kit szerettem. Most nem vált be.

Bagolyszó. Lapunknak hosszu az efféle írás. Meg aztán ez nem is sikerült. Ez a műfaj sokkal komolyabb elmélyülést és művészibb kidolgozást igényel.

Hangulat. Mindenek előtt kérnénk, hogy a jövőben teljes nevével írja alá a beküldött írásokat. Ezek még nem váltak be. Kicsit szertelen, ez a legfőbb hibája a verseknek. Mi még egész sikerült írásokat is kaphatunk onnan. Merjük biztatni. A mostaniak közül legjobban sikerült a „Nyár után". De egy másik versében ilyent ír: Miért a szerelem, miért a kéj? Ilyent ma már nem szabad leírni.

„Barátom levele." Föltétlen félre magyaráznák ezt az írását, mert ma már nemcsak nem lehet, de nem is szabad a debreceni civisről így vélekedni és így írni még humoreszkben sem. Nem használhatjuk az írást.

Crédó. A kérdezett levelet mi írtuk teljesen magánügyben, de ezek szerint téves információk szerint. Nevezetesen azt hallottuk, hogy Önt odahelyezték. Az ajánlott levél azóta is oda van. Ha az ön címére jött volna hozzánk levél, akkor tudattuk volna.

Weisz kelmefestő
Arany János-u. 7.
fest, tisztit.
Gyászruhákat 24 óra alatt festek.

x Ha szép, művészi és olcsó fényképet akar, keresse fel Liener műtermét, Csapó ucca 1. szám alatt.

SPORTHIREK

Csehszlovák, holland és olasz turára készülődik a Bocskay

A Bocskay vezetősége nagy turatervekkel foglalkozik. A tervek szerint november elején Csehszlovákiában játszana néhány mérkőzést a csapat, mig a tél folyamán Olaszországba és Hollandiába készülődnek. A csapatnak azonban mindenesetre jó eredményeket kell felmutatni, ha a turákat nyélbe akarják ütni.

Vasárnap Miskolcon az Attilával mérkőzik a Bocskay

Vasárnapra az Attilával volt lekötött barátságos mérkőzése a Bocskaynak, amelyet Debrecenben kellett volna lejátszani. A Bocskay azonban kérte az Attilát, hogy tekintsen el a mérkőzéstől, illetve halasszák el későbbre, mert a zsidóünnep miatt vasárnap nem lehet Debrecenben mérkőzést rendezni, anélkül hogy rá ne fizessenek. A kérdést végül is ugy oldották meg, hogy az Attila vállalta a mérkőzés megrendezését és igy a mérkőzést Miskolcon fogják lejátszani. A Bocskayból hiányozni fog Markos, aki a válogatottban szerepel, helyette Móré fog jobbszélsőt játszani. Az Attilából is hiányozni fog Kutik, akinek vasárnap lesz az esküvője. — Az Attila erősen készül, hogy a Bocskayn revánsot vegyen a nyári 5:0-ás vereségért.

Barátságos mérkőzések.

Október 6-án délelőtt 10 órai kezdettel, a Diószegi uti Vasutas pályán, a Patkógyár—DMTE; fél 2 órai kezdettel a Husos—Zerkovitz és fél 4 órai kezdettel a DSCT a Székgyárral barátságos mérkőzést tart. Belépti dij nincs. — Ma délután a Bocskay—DVSC 2 napos tréningen a DVSC 4:2 arányban győzött.

Felhivás.

Felhivom a DEMOSz összes játékosait, hogy folyó hó 4-én, azaz pénteken délután 4 órára sziveskedjenek megjelenni a KASE pályán. — délutáni tréningre. Akik nem tudnak megjelenni, azok sziveskedjenek megjelenni a Margit fürdőben, a szokott helyen. Pontos megjelenést kér: Intéző.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyedüli felvételi hely: József kir. herceg utca 1. Arany Bika épület. Egyszer fizet és két lap: a DEBRECZEN és TISZÁNTÚLI HÍRLAP közli apróhirdetését. — Apróhirdetésekre telefonon felvilágositást a 7-89 telefonszámunk alatt kaphat.

Állást kereső férfiak

Raktárnoki,
pénzbeszedői, felügyelői, ispáni állást keres 34 éves, nős. izr. gazdatiszt, pár ezer pengő óvadékkal is. Grünner Imre, Sénnyő. Kisharaszt pusztán, Szabolcs megye. 1735

Fiatal,
30 éves volt csendőr uradalomba felügyelői, kulcsári vagy szobainasi állást keres. Cím: Juhász József, Baross ucca 13. szám. 1717

Állást kereső nők

Elvállalok,
mosást és vasalást, ház nál, vagy házhoz is elmegyek. Szepességi u. 32. szám. 1762

Mosni,
vasalni, úriházakhoz fiatal asszony ajánlkozik. Cím Péceli ucca 6. szám. 1737

Betöltendő állás nők részére

Gyakorlott
gyors és gépirókisasszony kezdő fizetéssel felvételik. „Takarékosság", Deák Ferenc u. 6. sz. 1723

Egy
bejárónő, ki főzni is tud, felvételik. Szentanna u. 4, trafik. 1725

Könyvelőnő
aki a kettős könyvelésben jártas, egyszersmind gyakorlott gépirónő, október 15-ére felvételik. Cím a kiadóban. 1747

Tisztességes
fiatal bejárónőt, azonnal felveszek, egésznapra, Darabos ucca 9. Lelkészné. 1763

Betöltendő állás férfiak részére

Ügyes
pincemester vagy csapos háromnapi munkára kerestetik, Wesselényi u. három. 1726

Fadrászsegédet
állandó munkára felvesz Kárpoli, Eötvös u. 64 sz. 1753

Fiatal
kifutófiu vagy leány levételik. Csapó 12, — órásüzlet. 1740

Fiatal
segéd azonnal beléphet és egyedülálló koszttal. Kiss Testvérek, Kereskedelmi Kamara. 1741

Ragasztó,
jó munkás, felvételik, Csapó ucca 11. szám. Molnár. 1761

Ispán,
izr., nős, kettő kerestetik uradalomba, gépész is és kertész, ki vincellér is. Közvetítési díj, jó bizonyitványokkal lehet jelentkezni, Hunyadi 8., irodában. 1751

Virsli
felvágottas segéd 15-re felvételik. Cím a kiadóban. 1647

Női fodrász,
aki a manikürözéshez is ért felvételik, Börr, Csapó ucca 62. 1705

Lakatos
tanuló, fizetéssel felvételik, Csapó ucca 16 sz. alatt. 1764

Oktatás

Miss Edwards
született ankol diplomás polgári iskolai tanárnő, (cardiffi egyetemről) angolt tanit József kir. herceg u. 12. szám. 1574

Bútorok

Teljesen
uj csontszint hálószoba és konyhabutor elköltözés miatt nagyon olcsón eladó. Sámsoni ut 9b. 1722

Eladó
egy kettős ruhaszekrény, egy záros láda. Domokos Lajos ucca 15. sz. 111f

BAJOMI JÓZSEFNÉ tüzifa és széntelepe a pályaudvaron. Telefon: 8—93. A debreceni üzletvezetőség szerződéses bérfavágója szabályszerü vasuti utalványra előirt egységár alapján házhoz szállit HASÁBOS ÉS FELAPRITOTT TÜZIFÁT továbbá hazai és porosz szenet. Magánosok részére a legolcsóbb beszerzési forrás. 66a.

Autó, motor, kerékpár

Motorkerékpárok
175 cm. angol AKD felülvezényelt, OHV. 4 ütemü, 300 cm. angol AKD., felülvezényelt, 200 cm. német Zundap, 1929-es typus, 500 cm., német, Diamant, oldalkocsis. Kedvező fizetési feltételek mellett megtekinthető raktáramban, Csapó ucca 68. sz. Bodnár. 14-a

Egy
jó karban levő üzemképes személyautó, olcsón eladó, Diószegi u. 10. szám. (B)

Kerékpárok
Uj és keveset használt állapotban jutányosan eladók, Horváth, Csapó ucca 4. szám. 1715

Ajánlat

„Anny" árai
garantált nyulszőrkalap 10 pengőtől. Filckalapok minden szinben 5 pengőtől. — Alakítás 3 pengő! Csapó ucca 47. Tanulóleánye felvesz. 5a

Zamatos
fajborok, literje 64, 72 80, 1.00, egy nagy üveg Gottschlig Cognac 4.00 egy kg. házi savanyitot káposzta 20 fillér, — Glück csemege üzletében, (volt Péterfia) Magoss György-tér 9. — Ugyanott segéd, tanuló és kifutó, felvétetnek.

PADLÓLAKKOK
legszebb színekben, magasfényü, kiváló minőségben, nagyon olcsón kapható: Stern festéküzletben, Piac u. 10. Bikával szemben. — Ugyanott patkány- és egérirtó, garantált minőségben olcsón kapható.

Soffőr
vizsgára, szakszerüen, mühely gyakorlattal, csak iss gépmühely. — 19 év óta fennálló soffőriskolája készit elő. Ha hivatásos soffőr akar lenni csakis mühelygyakorlattal tanuljon. Erzsébent u. 20. szám. 1576

Tanulóifjuság
figyelmébe ajánlom — ujonnan megnyilt étkezdémet, ahol reggeli ebéd és vacsora abonomát kaphatnak havi 50 pengőért. Csapó u. 41. szám alatt. 1748

TÜKÖRGYÁRTÁS,
üvegcsiszolás, épület- és portálüvegezés. Sipkovits Béla Nagyvárad (volt Szív u.) 15. Telefon 3—56. 34f.

Tej
tejgazdaságomból kapható, házhoz szállítva, 28 fillér. Értekezni lehet Bethlen ucca 53. szám. 1639

P. 3.80 száraz bükkfa
II. o. mázsánként, kugliba, hazaszállítva é négy pengő felapritva szalon porosz és bel földi kőszenek, bánya koksz, legolcsóbban kapható, Guttmannál Ispotály ucca 19. szám Telefon 14-34. 10-a

Cipőfelsőrészkészitő
műhelyemet Rózsa u. 3. szám alól, Csapó u. 11. szám alá helyeztem át. Molnár. 1436

Száraz bükkfa
II. o. 4 pengő mázsánként, felapritva, hazaszállítva. Szalon porosz kőszén, belföldi kőszenek, tojásbrikett és bányakoksz, legolcsóbban kapható, Grünfeldnél, Csapó ucca 16. sz. Telefon 982. 9-a

Poroszszén
mázsánként 6.80 hazaszállítva, Rosenfeld Kálmán, Salétrom ucca 12. szám. Telefon 674. 1-a

Vásár áthelyezés
miatt olcsón beszerezhetők javított kisebb s nagyobb asztali- és tornyos tűzhelyek, üstházak, hő álló zománcozott asztali tűzhelyek, vasbútorok, egyes és páros lemezágyak, szép fehér gyerek ágyak, — összecsukós vaságyak, mosdók, Dobozi ucca 5. lakatos, zsibvásártér.

Kárpitos
munkák, újak, javitások, legolcsóbban készülnek, Varga, Piac u 44. sz. udvarban. 433

Ablakok
minden nagyságban készen kaphatók Blattner Kálmán ablakgyártási telepén. Volt Szív ucca 14. 343

Csillárjait
olcsóbban szerezheti be a Földvári-féle csillárgyárban, mint bárhol, Széchenyi ucca 55 sz

Szobatársnőt
elfogadok, teljes ellátással, olcsón. Értekezhetni lehet Csapó u. 41. szám. étkezdében. 1750

Beresényi Béla
órás- és ékszerésznél óra javitás darabja két pengőtől, jótállással. — Ékszerek készítése, javitása. Törött aranyat, ezüstöt, fog aranyat leg magasabb napiárban vesz Csapó ucca 38. sz. (Az iparostanonciskolával szemben). Uj üzlet. 1714

Építkezők
figyelmébe! Tégla, cserép, fa, deszka, ajtó, ablak, kályhák, olcsón eladó, Bethlen ucca 9—11. szám alatt, ház el bontásnál. 1668

Kereslet

Ötezerhatszáz
pengő törlesztéses kölcsönt keresek, első betáblázásra, 14-es kamatra. „Jó törlesztés" jeligére. Cím a kiadóban. 1645

Pénzkölcsön,
kettőezer pengőt keresek biztositékra jó kamatért. Ajánlatot kérek a kiadóhivatalba „Kettőezer pengő" címen. 1744

Elveszett
a Rákóczi uccán tegnap délelőtt egy iparigazolvány, 2 db fénykép, házasság- és erköl csi bizonyitvány. Kéretik a megtaláló, hogy a rendőrségre adja be. 1721

Lakás kereslet

Egy szobás,
konyhás, száraz, világos és egészséges lakást 15-ére keresek. Ajánlatokat kérem „ND" jeligére a kiadóba leadni. x

Gyermektelen
idősebb házaspár keres nagy szoba, konyha, egyszerü, tiszta lakást, olcsó bér, esetleg ely háziurnál, ki nem szándékszik a telet itthon tölteni. Megbízható. Nov. 1-ére. 1716

Kiadó lakás

Kiadó
3 szoba, előszoba, fürdőszoba, mellékhelyiségekkel nov. 1-ére. — Zöldfa u. 7. sz. 1687

Négyszobás
lakás azonnalra kiadó. Kossuth u. 39. Bővebbet a házmesternél. 1651

Ügyvédi irodának,
orvosi rendelőnek kiválóan alkalmas három szobás uccai lakás, — Piac ucca 64. sz. alatt kiadó. Értekezni lehet Piac ucca 71. szám, ügyvédi iroda. 1691

Kossuth uccán
szinház felől szép nagy erkélyes szoba kiadó, telefonhasználattal irodának vagy magánosnak. Értekezni Sas u. 4. házmesternél. 1629

Kiadó
hízlalóban két nagy uccai szoba, előszoba, konyha, pince, jószágtartással, esetleg üzlethelyiségnek is alkalmas. Telefon bevezetve azonnal elfoglalható — Értekezni lehet Petőfitér 10. szám, vendéglő.

Kiadó,
szoba, konyha, speiz, s üveges veranda, Bornemissza ucca 14. sz. Tisztviselőtelep. 1758

Kettő
szoba, előszoba, konyha, spájz, cselédszoba nov. 1-ére, kisebb uricsaládnak kiadó. — Rothermere (Darabos) ucca 20, délelőtti órákban. 1641

Pince lakás
kiadó, Arany János u. 48. szám. 1760

Kossuth u. 55.
sz. alatt 3 szobás lakás kiadó. 1752

Egyetem
mellett nagy szobás lakás olcsó áron kiadó. Mektekinthető Sestakert, Komlóssy ut 66. Értekezni a kollégiumi kapusnál. 1676

Cservágott fa,
bükkfa, porosz kőszén, hazai szén, legolcsóbban megrendelhető Anyok Károly fakereskedőnél, Varga ucca 11 szám. Telefon 15—18. 1547

Négy szoba,
és mellékhelyiségekből álló uccai lakás, nov. hó elsejére kiadó, József kir. herceg ucca 30. szám alatt. 1-a

Kiadó
október hó 1-ére a Kassai ut 35. szám alatt — nagy kerttel egy nagy szoba, konyha, kamara villany bevezetve, jó szágtartás megengedve 90f

Egyszobás,
konyhás udvari lakás hozzávaló mellékhelyiségekkel október 1-től kiadó. Simonffy u. 39. 81f.

Két szoba,
konyhás lakás, azonnal elfoglalható, Jókai u. 43. szám. Értekezni lehet Garay ucca 19. sz. 1755

Pinceszoba,
kiadó, tágas, tiszta, — Garay ucca 19. 1754

Központban
különbejáratu bútorozott szoba kiadó, Magoss, (Monti ezredes) u 15. szám. (T.)

Butorozott szoba

Uriembernek
Piac harminc, első emeleten különbejáratu — bútorozott szoba azonnal kiadó. Kapukulcsot kap. Csengeri. 1640

Különbejáratu
udvari bútorozott szoba kiadó. József kir. herceg u. 8 1684

Különbejáratu
uccai bútorozott szoba kiadó, Arany János u. 48. szám. 1759

Uccai
bútorozott szoba kiadó teljes ellátással is. — Széchenyi u. 25, emelet. 1683

Üzlet, mühely, raktár

Üzlethelyiség
kiadó, Hunyadi ucca 14 szám. Eredeti perzsaszőnyeg eladó. 1645

Eladó ingóság

Egy
függőlámpa és egy őszi tavaszi kabát eladó. — Megtekinthető Péceli u. 10. szám, harmadik ajtó. K.

Farönk,
tizenhat darab, hosszú egészséges, épitkezéshez eladó, Széchenyi út 10 szám. 1708

Eladó
Építkezők figyelmébe! Alapozáshoz Betonpillérek 33+43+80 cm. méretekben. Homokkert, Közraktár. Értekezni lehet a helyszinen. Darabja 1.30 P. 1652

Kétszeres
fedélszerkezetek, ócska téglák, ajtók, ablakok, olcsón eladók, Csapó u. 23. szám.

Boroshordó
két darab 130 literes eladó. Kinizsi ucca 87. szám. Szp.

Alig
használt orvosi berendezés alkalmi áron eladó. Érdeklődni lehet Csapó u. 41, étkezdében. 1749

Eladó ház

Eladó ház
a villamos megállónál, Károly Ferenc József-ut 23. sz. egyemeletes, modern két 4 szobás lakással, fürdőszoba, — mellékhelyiségekkel, — parkettpadló, vízvezeték, villany, csatornázva, az egész alápincézve, ugyanott egy 500 négyszögöl területü — puszta telek. Értekezni lehet Péterfia u. 16. szám. 1648

Házvevők!
Ezt a hatezer pengős házat most odaadjuk a legelső jelentkezőnek 4800 pengőért! Alkunincs. Ez elkelt már, de a vevő nem tudta összeszedni a pénzét, s nem tudott fizetni! Az uccai kétszobás lakás, mellékhelyiségeivel üresen áll és rögtön beköltözhető! Ezen kivül van még három lakás! Villanyvilágitás, sertésól baromfiól szivattyus kút. A Csapó uccai vilmos-laktanyai villamos megállónál. Mikes Kelemen ucca 9. szám. — Szemben a most felépült róm. kath. iskolával és kápolnával. Eladása felett a Nagy Lajos Iroda rendelkezik, Csapó ucca 56. szám. Ott kell letenni a foglalót. 1732

Kálmáczhelyi u. 15.
számú egy szoba, konyha, kamarából álló ház kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth u 8. szám. 62-a

Eladó
újonan épült családi ház, azonnal beköltözhető lakással. Értekezhetni lehet Homok u. 127. szám. 1756

Eladó,
vagy kiadó, két szoba, konyha, üveges veranda, jóvizü kút, 370 négyszögöl szőlővel, — Diófa ucca 36. 1736

Eladó ház
a Hatvan uccai kert legelején, gyümölcsös termő sz-lővel, csertéglaépület, mely áll több szobás, fürdőszobás és zárt verandás, alápincézett, télen nyáron lakható, összes mellékmelyiségekkel. Cím a kiadóban. 1606

Eladó ház
központban, jutányosárért azonnal beköltözhető ötszobás lakással. Értekezni lehet Nap u. 4. szám. 1733

Eladó
sarokház beköltözhető lakással, Szeremley u. 18. szám. Értekezni lehet Piac ucca 7. szám. könyvüzletben. 47-a

Kossuth Lajos
uccában, 50. sz. ház, 1 szoba, konyha, kamara s üvegezett verandából álló lakás, kút és sertés óllal, kedvező fizetési feltételek mellett eladó, Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth ucca 8. szám. 65-a

Eladó föld

Házhelyek
villamos mellett 180—200 ölesek, hosszú részletre eladók, negyven pengővel megvehető! Jelentkezni lehet Maróthy ucca 22. sz. (r.

Bocskay-kertben
4 szobás, komfortos lakással 1 holdas szőlő eladó. — Értekezni dr. Böszörményi Béla ügyvédnél, Piac u. 77. 1207

Eladó,
vagy bérbe kiadó a Nagycsere 117. sz. 36 kat. hold szántóföld. Értekezhetni lehet Sestina ucca 4. sz. 1663

Eladó
tiz hold föld, Létai úton, öt kilométerre a várostól. Értekezni lehet Nap ucca 4. szám. 1734

Birtok bérlet

Ondódi
harmincöt hold prima szántó, tanyával kiadó, Kossuth ucca 50. 1745

Eladó állatok

Eladó
kettő darab másféléves soványsertés, — Tócóskert, Nemes ucca 12. sz alatt. 1682

Átadó
földbérlet. Értekezni lehet Gróf Tisza István ucca 12. szám, Homokkert. 1728

Felelős szerkesztő: PALFY JÓZSEF, a TISZÁNTULI HIRLAP KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ R.-T. kiadása és rotációs nyomása.